TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! —— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Työväen vapautus tapahtuu sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä voi työväenluokka voittaa!

No. 109. — 1922. Torstaina, syyskuun 21 p. — Thursday, Sep. 21. VI Vuosikerta--Vol. VI

Englannin Atlannin meren laivasto liikkeellä

Kuumeista sotaan varustautumista. Rauhan toiveet heikot.

Konstantinopoli. — Englannin koko Atlantin meren laivasto on määrätty Välimeren laivaston avuksi Dardanelleille.

Tätä pidetään huomattavana voimana, ollen se suurempi kuin milloinkaan ennen on kerätty näin pienelle alueelle, tämä laivasto käsittäen joukon uudempia risteilijöitä, taistelulaivoja, torpeedon hävittäjiä, submariineja ja ilmalaivain kuletajia.

Britannian kiirehtiessä tänne sotanäyttämölle kaikki saatavissa olevat voimat, sotilaallinen asema kärjistyy päivä päivältä. Toiveet rauhan konferenssista sodan ehkäisemiseksi, ovat jokseenkin tyysten hävinneet. Kemal on diktaattorin asemassa, elleivät liittolaiset ryhdy taisteluun. Samalla kun Kemal siirtää pääarmeijaansa, joka on yhä mainiossa kunnossa, nopeasti Smyrnaa kohti, uhkaavat hänen etujoukkonsa edetä hyökätäkseen Dardanellein ja Bosphorus salmia vastaan «puolueettomalle alueelle.»

Kemal kykenee heittämään hetimiten 70,000 miestä taisteluun, mutta hänen päävoimansa kapinan on lietsominen Traakiassa ja Konstantinopolissa.

Turkki ilmottaa aserauhaehtonsa

Pariisi. — Turkin kansallisten hallitus on tänne saapuneen puolivirallisen tiedonannon mukaan julaissut ehdoiksi aserauhalle seuraavat vaatimukset:

1—Kreikan on tyhjennettävä armeijansa kaikilta Turkin alueilta, niihin kuuluen Konstantinopoli, Adrianopoli ja Traakia, luovutettava aseensa, ampumatarpeensa ja kaikki varusteensa ilman ehdoitta.

2—Kreikan on tunnustettava Turkin suvereineteetti Vähässä Aasiassa ja Traakiassa.

3—Kreikan on maksettava korvaus kaikesta turkkilaisille aiheuttamistaan vahingoista.

4—Kreikan on luovutettava Turkille kaikki sen nimittämät henkilöt, jotka ovat syypäitä verilöylyihin ja omaisuuksien tuhoamisiin.

Baierin taantumus hyökkäysaikeissa

Berlini 4/9. — Munchenistä ilmoitetaan ,että Baierin taantumuksellisissa piireissä on päätetty panna kova «kovaa» vastaan ja valittu prinssi Rupprecht vastarinnan johtoon. Huolimatta Berlinin hallituksen ystävyydenpalveluksista, tämä kun on Baierin hallituksen viittausta taikka ilman lakkauttanut 5 kommunistilehteä ja muutenkin osoittanut halpamaista matelemista taantumuksellista Munchenin hallitusta kohtaan, on päätetty kieltäytyä alistumasta Berlinin hallituksen toimenpiteisiin, ja paraikaa harkitaan, tullaanko tätä taantumuksellista politiikkaa tukemaan asevoimalla.

Työväenjärjestöt ovat kuitenkin päättäneet vaatia tarmokkaita toimenpiteitä näitä taantumuksellisia hankkeita vastaan sekä tässä tarkoituksessa antaneet julistuksen.

Minkä verran arvoa hallituksessa istuvat porvarit ja sosialidemokratit antavat työväenjärjestöjen passiiviselle esiintymiselle näkyy mm. siitä, että se eilen lähetti lahtaripoliisinsa kommunistinuorison mielenosoituskulkueen kimppuun, jolloin useita nuoria tovereja haavoittui. Ja kaiken muun hyväksi on lahtaripoliisien «tarpeiden» varalta Berliniin tuotu kaksi kokonaista junallista «maanpuolustus»-väkeä.

Kaiken tämän johdosta on tilanne äärettömän vakava, ja oletetaan, että Baierin taantumus hyvinkin voi iskeä suuren iskun valtakunnanhallituksen tolkuttomuuden takia, sen kaikki huomio kun näyttää suuntautuvan nälkiinnyttämäinsä kansanjoukkojen kurissa pitämiseksi, minkä vuoksi ei sille jää aikaa varustautua murhataantumuksen taholta yhä uhkaavammaksi käyvää todellista vaaraa vastaan.

Ranska kylmäkiskoinen sotapuuhille

Lähettää edustajan sovittelemaan Kemalin kanssa.

Pariisi. — Britannian kutsu aseisiin Kemalin mahdollista hyökkäystä vastaan on otettu vastaan Pariisissa kylmästi, ellei kokonaan vastenmielisesti. Tämä Ranskan kylmäkiskoisuus on ymmärrettävä, kun otetaan huomioon ,että se on kahden viime vuoden ajan avustanut Turkin kansallisia taistelussa Kreikkaa vastaan. Ranska ei halua että Britannian kannattama Kreikka hallitseisi Turkkia.

Ranskassa viitataan siihenkin seikkaan, että kun Ranska on yrittänyt käyttää hyväkseen Saksasta saavuttamaansa voittoa, on Englanti suhtautunut siihen kylmäkiskoisesti. Vieläpä Ranskassa ollaan sitämieltä, ettei Rumania eikä Jugoslaviakaan tule antamaan kannatustaan Kreikalle. Tosin jotkut lehdet, kuten Eclair, edustaen ent. pääministerin Briandin kantaa, on sitämieltä ,että Ranskan on toimittava yhdessä Englannin kanssa ja ehkäistävä Turkki palaamasta Europaan, saman kannan ottaa Journal des Debats.

Ranska yrittää sovitella.

Täällä annettiin luotettavalta taholta tieto maanantaina, että Ranskan hallitus on lähettänyt Franklin Bouillonin Kemalin luokse Smyrnaan, kehottamaan häntä luopumaan aikeistaan hyökätä Dardanelleille ja Konstantinopoliin. Bouillon pidetään Ranskassa etevimpänä Läheisen Idän asiain tuntijana, hän m.m. johtaen Ranskan puolelta neuvotteluja, jotka kaksi vuotta sitten johtivat sopimukseen Ranskan ja Turkin nationalistien välillä.

Ll. Georgen sotapuuhat kohtaa vastustusta

Useat vaikutusvaltaiset sanomalehdet asettuvat jyrkästi sotaa vastaan, arvostellen ankarasti Ll. Georgen politiikkaa.

Lontoo. — Loordi Rothermeren «Daily Mail» ja «Daily Mirror» ovat ottaneet kannan «Ei sotaa millään hinnalla». Daily Mail hyökäten voimin täysin «kabinetin suunnitelmaa vastaan suuresta sodasta Turkkia vastaan», samalla kuvaten pääministerin vetoomuksen itsehallinnollisiin alusmaihin hämmästyttäväksi teoksi, joka on ennen kuulumatonta Ison Britannian politiikassa.

Daily Mail syyttää pääministerin kiihoittavan Australian kunniantuntoa, viittaamalla heille kuolemattomaan anzacsilaisuuden nimeen. Edelleen lehti lausuu ,että Canadassa ja Etelä-Afrikassa on kutsu uuteen sotaan herättänyt suurta hämmästystä, uskoen että nämä itsehallinnolliset alusmaat jyrkästi kieltäytyvät tulemasta kiedotuiksi uuteen vahingolliseen sotilasseikkailuun, mikä ei ole suunniteltu muussa tarkoituksessa kuin peittämään Lloyd Georgen korvaamattomia tyhmyyksiä.

Toiselta puolen Daily Telegraph lausuu, että hallitus on menetellyt viisaasti kutsuessaan alusmaita puolustamaan kallisti ostetuita voittoja.

Torontossa valmiita värväytymään sotaan

Toronto. — Kutsuun että Canada lähettäisi sotilaita ehkäisemään Turkkia vallottamasta Konstantinopolia, on Torontossa osottautunut olevansa valmiit suuri joukko veteraaneja. Noin 400 tiedotetaan ilmoittautuneen Armoreihin maanantaina, ollen valmiit lähtemään.

Ei rauhaa ilman Venäjän suostumusta

Kemal antaa vakuutuksen Venäjälle — Venäjällä tulee olemaan edustus rauhankonferenssissa.

Berliini. — Mustapha Kemalin hallitus ei tule ottamaan osaa Läheisen Idän rauhankonferenssiin liittolaisten kanssa ellei Venäjä anna siihen hyväksymistään.

Kemal on lähettänyt nootin neuvostohallituksen ulkoministerille Tshitserinille, joka on parhaillaan täällä, jossa hän vakuuttaa, ettei hän tule ryhtymään rauhan neuvotteluihin liittolaisten kanssa ilman Moskovan hallituksen osanottoa ja hyväksymistä.

Tämä on vastaus Venäjän vaatimukseen, että sille on annettava edustus liittolaisten puuhaamassa Venicen rauhan konferenssissa, missä Läheisen Idän kysymyksestä tultaisiin päättämään.

Neuvostohallituksen sotaneuvosto päättää avustaa turkkilaisille.

Riika. — Venäjän vallankumouksellinen sotaneuvosto, jonka puheenjohtajana toimii Leon Trotski, on tänne saapuneiden viestien mukaan, päättänyt heti mobilisoida kaikkien Kaukasian tasavaltojen joukot ja muissa osissa Kaukasiaa olevat venäläiset joukot sekä Mustanmeren laivaston.

Yhden venäläisen armeijakunnan kerrotaan jo olevan Angoran rintamalla valmiina avustamaan Mustapha Kemal Pashaa, jos hän ryhtyy hyökkäykseen Konstantinopolia vastaan.

Venäjän sotilasneuvosto ei ole antanut mitään tietoja päätöksistään, mutta eräät henkilöt väittävät heillä olevan varmoja tietoja Venäjän hallituksen aikeista.

Venäjän ja Turkin kansallisten kerrotaan tehneen sopimuksen, jonka mukaan Venäjä avustaa turkkilaisia Dardanellien vallottamisessa ja saa sitten vapaan toimintaoikeuden Mustalla merellä. Venäjän armeijan ylikomentajan kenraali Sergius Kamenevin kerrotaan lähteneen Kaukasiaan.

Moskovan hallitus virallisesti ilmottaa kutsuneensa aseisiin v. 1901 syntyneet nuorukaiset, jotka tähän asti ovat olleet vapautetut sotapalveluksesta.

Norjalainen toveripuolue toiminnassa

Kristiania 4/9. — Kautta Norjan ilmoitetaan toveripuolueen vilkkaasta toiminnasta. Niinpä on Arendalissa viime aikoina muodostettu 5 uutta järjestöä, jotka kaikki ovat liittyneet toveripuolueeseen. Ja juuri tämä seutu on kuitenkin tähän asti ollut sosialidemokratian vahva linna. Samoin Bodimissa perustettu puolueeseen liittynyt järjestö.

Viime talvena järjesti Kristianian kunnallisjärjestö yhdessä ammatillisen yhteisjärjestön kanssa luentoja työttömille. Nyt tullaan uudelleen järjestämään näitä luentokursseja, ja käsitellään niissä työväenpolitiikkaa ja ammatillista liikettä koskevia kysymyksiä.

Nuorisointernationalen päivänä järjestettiin suuria juhlia ja mielenosoituksia kautta maan, ja otti niihin osaa valtaiset parvet nuorisoa.

Kultaa lähetetty Yhdysvalloista Canadaan

New York. — Ensimäinen kuilansiirto Yhdysvalloista Canadaan sitten aserauhan jälkeen tapahtui viime perjantaina, jolloin New York Trust Co ilmoitti julkisesti lähettäneensä $500,000 kultarahassa Canadian Bank of Commercille Montrealiin. Tämä lähetys johtuu Canadan rahan noususta, joka nyt yrittelee yläpuolelle normaaliarvon, oltuaan jo yhteen aikaan 18 prosenttia huonompi Yhdysvaltain dollaria. Kullan siirto Canadaan pidetään huomattavana merkkinä Canadan hyvinvoinnista.

Canda ei tule vielä lähettämään sotilaita

Ei liity sotaan ilman parlamentin päätöstä.

Ottawa. — Kabinetti kokoontui jälleen tiistaina, lopettaen istunnon tekemättä mitään ratkaisevaa päätöstä. Kuitenkin on hallitus yhtä mieltä siitä, ettei Canada tule ottamaan osaa sotaan ilman parlamentin päätöstä. Toiselta puolen sanoo pääministeri King tiedot olevan sellaisia, että sota mahdollisesti voidaan välttää, ja näin ollen ei hallitus ole vielä kiirehtinyt kutsumaan parlamenttia ylimääräiseen istuntoon.

Shaljapin Tukholmassa

(Kirjeenvaihtajaltamme)

Tukholma 28-8. — Shaljapin — «luomakunnan mestarituote» — saapui toissapäivänä tänne antaakseen pari konserttia, joihin tilaisuuksiin liput lienevät aikoja sitten myydyt. Saapumishetkestään asti on hän ollut sanomalehtineekerien ja valokuvaajain ympäröimä, ja muodostaa hänen rehevä, avoin ja vaatimaton olemuksensa koko taiteellisen maailman keskipisteen täällä. Ihmetellään ei ainoastaan hänen tavatonta laululahjaansa vaan myös hänen persoonallisuutensa monipuolisuutta. Hän on urheilunharrastaja, piirustaja ja kuvanveistäjä — minuutissa piirsi hän eräällekin lehtimiehelle karakteristisen pikakuvan itsestään! Hänen suureen kykyynsä yhdistynyt vaatimattomuutensa valloittaa täällä ihmiset, kuten kansalaisensa Venäjällä. «Älkää kirjoitelko minusta etukäteen niin paljon kauniita sanoja; varrotkaahan siksi kuin konserttini ovat ohi!» puhelee hän. Amerikasta puhuu hän taiteilijana suurella lämmöllä; oli vieraillut siellä viime talvena pitemmän ajan, ja palaa sinne jälleen syksyllä. «Kolme neljä kuukautta vuodessa kotimaassa; loppu aika muualla maailmassa», selittää hän haastattelijalle, joka vissillä tarkoituksella kysyy, aikooko taiteilija palata Venäjälle.

«Valitettavasti» ei tällä suurella taiteilijalla ole mitään pahaa puhuttavana proletaarisesta kotimaastaan. Päinvastoin katkaisee hän kaulat monilta porvarillisten ja noskelaisten ankoilta. Ei ole totta, ettei hän saisi tulla ja ,mennä miten parhaaksi näkee. Neuvostovalta ei aseta mitään esteitä hänen, enempää kuin hänen perheensäkään tielle. On tietysti törkeätä valhetta, että neuvostohallitus pitäisi hänen lapsiaan panttivankina! «Neuvostohallitus tukee ja katsoo teatterien parasta. Taiteilijat saavat valita ohjelmistonsa oman mielensä mukaan. Hyvä taiteilija voi edelleenkin ansaita leipänsä kotimaassa. Venäläinen teatteri osoittaa tuskin taantumusta, teatterit toimivat ja ovat täpötäynnä yleisöä. Taiteellinen taso on ehkä korkeampikin kuin ennen vallankumousta. Näyttelijät eivät kuulu Venäjän eniten kärsiviin; suurin piirtein on heidän laitansa parempi kuin monien muiden» selittää Shaljapin uteliaille sanomalehtimiehille.

Teollisuussota murhaa Yhdysvalloissa vuosittain 80,000

New Yorkin Edison Corporationin virkailija ja Amerikan Turvallisuus Instituutin presidentti Arthur Williams lausui tuomari E. H. Garyn antamissa päivällisissä Commodore hotellissa pitämässään puheessaan, että teollisuus- ja katutapaturmain kautta surmataan Yhdysvalloissa 75,000—80,000 ihmistä vuosittain, kun sen sijaan Amerika menetti suursodassa ainoastaan 56,000 sotilasta.

Yksin New Yorkissa sai surmansa 3,800 henkeä, joista viime vuonna oli 1,054 lasta, joista suurin osa saa surmansa katuonnettomuuksissa. Puhuja ylisti tuomari Garya «mitä hän on tehnyt ihmillisen turvallisuuden edistäjänä». Puhuja jätti kuitenkin visusti mainitsematta tuomari Garyn hallitseman terästrustin tehtaitten 12-tuntisesta työpäivästä, joka on suurin teollisuustapaturmain aiheuttaja.

Englanti kerää sotavoimiaan Turkkia vastaan

Sotatarvetehtaat määrätty työskentelemään yötä päivää.

Konstantinopoli. — Britannia on kiirehtinyt lisävoimien kuletuksessa ehkäisemään uhkaavaa Mustapha Kemalin hyökkäystä torjumaan.

Brittiläisiä transporttilaivoja erinäisissä Läheisen Idän satamissa on täytetty sotilailla, jotka tuodaan tänne liittolaisten pienen 19,000 sotilasta käsittävän joukkueen avuksi, torjumaan voitokkaan 400,000 miestä käsittävän turkkilaisen armeijan hyökkäystä.

Iso Britannia, keräten kaikki lähimailla saatavissa olevat sotavoimansa Dardanellein sotateatteriin, on toiminut tässä suhteessa uhkauksensa mukaan, että se tulee mieluummin taistelemaan kuin sallimaan Turkin miehittää puolueettoman alueen Dardanelleilla.

Ranskan ja Italian kylmäkiskoisuus.

Täällä uskotaan, että Ranskan ja Italian puolivirallisissa piireissä osoitettu kylmäkiskoisuus Britannian avunpyyntiin on kannustanut Lloyd Georgen toimimaan yksin jos välttämätöntä.

Brittiläinen transporttilaiva Maltassa on lastattu 1,000:lla Gordon Highlanderilaisella sotilaalla ja 200:lla kenttätykistösotilaalla.

Gibraltarista niinikään on ensimäinen 1,000 miestä käsittävä rykmentti määrätty lähtemään Konstantinopolia kohti.

Kemalin hyökkäystä odotetaan joka hetki.

Kemalin sotajoukkojen odotetaan tekevän äkkihyökkäyksen minä hetkenä hyvänsä lähellä Chanakia, mikä on avain Dardanelleille. Pienehkö joukkue liittolaisia, mikä on kiirehditty tänne, kaivaa itselleen kiireesti vallihautoja, ollakseen valmis puolustukseen.

Liittolaisten voimat vähäiset Konstantinopolissa.

Täällä olevat liittolaisedustajat ovat suuresti huolissaan, koska he pitävät mahdollisena, että turkkilaiset saattavat tehdä hyökkäyksen kaupunkia vastaan minä hetkenä hyvänsä. Ja ovat sitämieltä, että jos turkkilaiset hyökkäävät piakkoin, voivat liittolaisjoukot tehdä ainoastaan heikkoa vastarintaa, lukuunottaen turkkilaisten suuren ylivoiman ,ja vakavia seurauksia niin ollen pelätään.

Kuitenkin liittolaisten sotalaivat luovat toivehikkaisuutta siihen nähden ,että turkkilaisten eteneminen voidaan ainakin osittain ehkäistä.

Pidetään myöskin mahdollisena, että Britannian varoituksella turkkilaisiin nähden, että hyökkäys puolueettomalle alueelle pidetään sota toimenpiteenä on ollut vakava merkitys ja että Mustapha Kemal mahdollisesti välttää hyökkäyksen toimeenpanoa.

Sotatarvetehtaat määrätty käymään 24 t. vuorokaudessa.

Pariisi. — Tänne saapuneitten yksityistietojen mukaan Englannin hallitus on määrännyt kaikki pienet sotatarvetehtaat työskentelemään 24 tuntia vuorokaudessa ,ollakseen valmiina sotaan Turkkia vastaan.

Austraalia ja Uusi Seelanti lupaavat lähettää sotajoukkoja

Lontoo. — Austraalian pääministeri Hughes on ilmoittanut, että hänen hallituksensa on valmis lähettämään austraalialaisia sotajoukkoja Englannin avuksi Konstantinopoliin.

Austraalian maalaispuolueen johtaja sanoo kannattavansa hallituksen päätöstä, jotavastoin työväenpuolueen johtaja vaatii kansan yleisäänetystä asiasta.

Wellington, New Zeeland. — Ainostaan yksi vastaus on mahdollinen Britannian valtakunnan kutsun lojaalisille kasalaisilleen, lausuu Uuden Seelandin pääministeri Massey, luvaten olla valmis lähettämään sotajoukkoja Dardanelleille. Kuitenkin pääministeri «toivoo» että sota voitaisiin välttää.

Townsend vaatii Konstantinopolin luovuttamista

Huomattu brittiläinen kenraali vaatii Konstantinopolin luovuttamista Turkille. Tarjoutuu sovittelemaan Englannin ja Turkin välillä.

Pariisi. — Kenraali-majuri Sir Charles Townsend, joka on lukemattomien taistelujen sankari Englannin taisteluissa Egyptissä, Indiassa, Arabiassa ja viimeksi oli Kut-el-Amaran piirityksessä ja oli pitkän aikaa turkkilaisten vankina viime mailmansodan aikana, lausui että liittolaisten on heti jätettävä Konstantinopoli Turkille, jos mielitään ehkäistä koko muhamettilaisen mailmannousu Europaa vastaan.

Kenraali Townsend on juuri palannut suoraan Angorasta ja on matkalla Lontooseen, tapaamaan pääministeri Lloyd Georgea, tarjotakseen palvelustaan rauhanvälittäjänä Englannin ja Turkin välillä. Hänen sanotaan taistelleen niin kauan muhamettilaisia vastaan, että on voittanut heidän luottamuksensa.

Kenraali Townsend on jyrkästi sitämieltä, että Konstantinopolin miehitys liittolaisten taholta on ollut mitä suurin poliittinen erehdys ja että Englannin ja liittolaisten heti jätettävä Konstantinopoli Turkille, taikka muussa tapauksessa Englanti saa vastaansa Egyptin, Palestiinan, Mesopotamian, Indian ja koko muhamettilaisen mailman, jonka nousu pyhään sotaan on sellainen voima, jota ei Iso Britannia tuskin edes Ranskankaan avulla voisi kukistaa.

Townsend on ollut persoonallisissa neuvotteluissa Mustapha Kemalin kanssa ja antaa sangen ylistäviä lausunnoita hänestä, ollen sitämieltä, että hänen kanssaan voidaan järkevillä neuvotteluilla saada edullinen rauha aikaan.

Kreikan armeija kääntyy bolshevistiseksi

Puolet Kreikan armeijasta kerrotaan olevan punaisia ja huutavan eläköötä Leninille ja Trotskille.

Lontoo. — Daily Mail lehden kirjeenvaihtaja tiedottaa Cyprus saarelta lähettämässään tiedonannossa sinne saapuneitten kreikkalaisten pakolaisten kertoneen, että Mustapha Kemalin voittoon oli suureksi osaksi vaikuttavana tekijänä se seikka, että turkkilaisten alottaessa hyökkäyksen Afium-Karahissaria vastaan, mikä oli kreikkalaisten varustusten lukko, ainakin puolet Kreikan armeijasta kääntyi bolshevistiseksi ja alkoi kapinoimaan. Kapinoitsijat ottivat haltuunsa armeijan kassan ja huusivat «eläköön Lenin ja Trotski.»

Kerrotaan kapinoitsijain vastoin kreikkalaisten kenraalien ja pappien rukouksia kieltäytyneen taistelemasta ja luovuttaneen hyvässä kunnossa olevan tykistönsä ja suuret määrät kaikenlaisia sotatarpeita vihollisille.

Epäonnistunut murhayritys Trotskia .. vastaan

Berliini. — Tänne saapuneessa tiedonannossa kerrotaan Trotskia, Venäjän sotaministeriä vastaan, tehdyn epäonnistuneen murhayrityksen.

Tiedonanto kertoo pommin viskatun hänen autoaan kohti ja ammutun useita laukauksia, mikä ei kuitenkaan saanut mitään vakavampaa vauriota aikaan.

Onko uutinen todenperäinen, vai onko se niitä tusinavalheita mitä vastavallankumoukselliset uutistoimistot tavallisuuden mukaan laskettelevat Neuvosto-Venäjästä ja sen johtajista, emme osaa sanoa.

Canadan hallitus vaatii tarkempia tietoja

Sotilaitten lähettämiskutsu saa osakseen ankaraa arvostelua.

Ottawa. — Kabinetin kokous päättyi klo 2 maanantaina, tekemättä mitään päätöstä Britannian hallituksen kutsuun, lähettää sotilaita Läheiseen Itään. Uusia kabinetin kokouksia tullaan asian johdosta pitämään, jossa asemaa käsitellään lähemmin.

Pääministeri King otti kabinetin kokouksen jälkeen vastaan sanomalehtien edustajia, mutta sanoi ei voivansa antaa mitään tietoja tilanteesta nykyisin, koska Britannian hallituksen nootti oli merkitty «salainen», joten hän ei voi tehdä sitä julkiseksi ilman hallituksen suostumusta, hän ei myöskään halunnut lausua, ovatko sanomalehdet selostaneet tätä noottia oikein tai ei. Kuitenkin hän sanoi ettei virallinen nootti ole sisältänyt riittäviä tietoja, joten Canadan hallitus on pyytänyt lisätietoja tilanteesta.

Toronto Star kritiseeraa sotakutsua.

Toronto Star lehti sisältää uutisissaan yleensä kritiseeraavan sävyn uutta sotapuuhaa vastaan ja asettuu johtavassa toimituskirjoituksessaan ankaran kritiikin kannalle sitä tapaa vastaan, millä itsehallinnollisista alusmaista on pyydetty sotilaita. Lehti mainitsee lauantaina tulleen setsatsionimaisen uutisen, että Britannian hallitus on kehottanut Canadan ja muita valtameren takaisia Dominioneja lähettämään sotajoukkoja Brittiläiseen armeijaan, mikä tulisi puolustamaan Dardanelleja Mustapha Kemalin turkkilaisia sotajoukkoja vastaan.

«Kun uutiset tiedottavat sodasta, ovat ne aina hämmästyttäviä. Ja kun uutiset tiedottavat, että kansa on syösty uuteen sotaan, josta se ei vielä äsken tiennyt mitään, on se vieläkin hämmästyttävämpää».

Sitten lehti kritiseeraa, että sanomalehdet julkaisivat tiedonannon monta tuntia ennen eikä hallitukselle ollut saapunut mitään tietoa, että Canada on kutsuttu lähettämään sotilaita.

Edelleen lehti historioi, ettei Britannia ole milloinkaan ennen vaatinut sotilaita itsehallinnollisilta alusmailtaan, vaan ovat nämä tarjonneet vapaaehtoisesti avustustaan.

Lehti ei ota uskoakseen, että Englannin hallitus olisi lähettänyt kutsua tällä tavoin, vaan että se on sotakiihoittajain propagandaa. Star on sitämieltä, että Canadan on vakavasti harkittava, tuleeko se ensinkään lähettämään sotilaita tai ei.

Arvelee ettei Canadalla ole syytä sekaantua sotaan.

Toronto Star lehden Ottawan kirjeenvaihtaja on haastatellut Mr. J. S. Ewart'ia, jonka kirjeenvaihtaja sanoo nauttivan suurta luottamusta ja kuuluisuutta yleisvaltakunnallisten ja yleismailmallisen politiikan tuntijana. Mainittu lakimies lausuu, että olisi sangen hassunkurista ajatellakaan, että Canada liittyisi sotaan, kannattaakseen Lloyd Georgen politiikkaa Konstantinopoliin nähden. Sitten osottaa hän mitenkä pitkin viime vuosisadan historian ajan Englanti on taistellut monta veristä sotaa päinvastaisten tarkoitusten puolesta, nimittäin säilyttääkseen Konstantinopolin Turkille, edelleen refereeten tässä suhteessa, Englannin hallituksen ja parlamentin tekemiä päätöksiä ja vakuutuksia Turkille ja muhamettilaisille kansakunnille.

«Miksi Lloyd George on päättänyt rikkoa nämä lupaukset, sitä ei kukaan käsitä. Hän ei olisi voinut tehdä mitään pahempaa. Muhamettilaiset kautta mailman ovat liittyneet voimakkaammin kuin milloinkaan ennen Yhdistynyttä Kuningaskuntaa vastaan. Ranska on muhamettilaisissa alusmaissaan hyötynyt paljon Britannian erehdyksistä. Uusi ajatus Konstantinopolin hallitsemisesta kansainvälisen komissionin toimesta on mitä tyhmin aije. Liittolaiset saattavat olla kyllin voimakkaita jonkun aikaa pitämään turkkilaiset ulkona. Mutta voivatko he pitää sitä miehitettynä ikuisesti? Ovatko he päättäneet ettei Europassa tule olemaan milloinkaan rauhaa?»

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

H. PURO,
Vastaava toimittaja.

VAPAUS

(Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c. palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c. lisää jokaiselta muistovärsyltä; nimenmuutosilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa; avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksikertaa; syntymäilmotukset $1.00 kerta; halutaantieto- ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa. — Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

TILAUSHINNAT:
Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joille on takaukset.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan personoallisella nimellä.
J. V. KANNASTO, Liikkenhoitaja.

Vapauden konttori ja toimitus on Liberty Building, Lorne St., Puhelin 1038. — Postiosoite:
Box 69, Sudbury, Ont.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Havren veriuhrit

Kuten tunnettua, julistivat Ranskan vallankumouksellinen ammattiyhdistysjohto, Havren lakkokomitea ja kommunistipuolue 24-tunnin vastalauseyleislakon kapitalistien toimeenpaneman teurastuksen johdosta Havressa. Yleislakkoa jarrutti luonnollisesti reformistinen ammattiyhdistysjohto asettuen täten verisen hallituksen puolelle, mutta siitä huolimatta otti lakkoon osaa sadattuhannet työläiset kautta maan. Julistuksessa, jossa kommunistipuolue kehoitti vastalauselakkoon, lausuttiin m.m.:

«Työläisveri on virrannut Havressa. Jälleen kerran on porvaristo vastannut työläisten laillisiin vaatimuksiin yhteislaukauksilla. Kapitalistinen veriin tukahuttamisperintätapa on jälleen vironnut henkiin kiväärien paukkuessa.

Havren lakkolaiset eivät puolusta ainoastaan omia palkkojaan. He taistelevat puolustaakseen koko työväenluokan pitkällisillä taisteluilla hankkimia riittämättömiä saavutuksia.

Isännistö on ryhtynyt häikäilemättömään hyökkäykseen työläisten palkkoja vastaan. Kaikissa maissa taistelevat proletaarit paraikaa kapitalistien vaatimuksia vastaan. Nämä, luullen, että työläiset ovat alistuneet ja valmiit ottamaan vastaan uusia kärsimyksiä ja koettelemuksia, eivät salaa sitä, että mielivät maksauttaa työläisiltä sodan kustannukset, sodan, jolla he itse ovat hyötyneet.

Havren työläiset ovat pelkäämättä nousseet työnantajain komitean uhittelua vastaan. He ovat horjumatta seisoneet seitsemänkymmentä päivää hallituksen ja kapitaalin käskystä ammuttamat yhteislaukaukset eivät ole kyenneet peloittamaan heitä.

Hallituksen rikoksella ei ole muuta vaikutusta kuin että se nostattaa koko työväenluokan vihan ja antaa vastustamattoman vauhdin vastalauseliikekelle ja solidarisuudelle.

Tänään vaatikoon yleislakolla valtiovallan veriseen provokationiin. Kaikki palkkatyöläiset, jotka ovat tietoisia uhatuista oikeuksistaan, yhtykööt kapitaalin yleishyökkäystä vastaan!» — — —

Olkoon muuten mainittu, että koko Havren proletariaatti oli saattamassa hautaan kapitalistien verenhimon uhreina kaatuneita esitaistelijoitaan, jotka kaikki tapettiin nuoruutensa parhaassa kukkeudessaan. Tämä suuremmoinen surujuhlallisuus oli niin liikuttava, ettei yksikään työläissilmä pysynyt kuivana. «Kuinka ei tällä hetkellä olisi itketty», lausuu pariisilaisen toverilehden kirjottaja. «Koko tuo ääretön, hiljainen, suruun vaipunut joukko itki. Pitkä, pitkä nyyhke halkoi ilmaa».

Ranskalaiset kommunistit Saksan kuristamisesta

Toveri Frossard kirjoittaa pariisilaisessa toverilehdessä:

«Ranskan kommunistien tehtävänä on mitä päättäväisemmin selittää, että konnamainen Versailles'n rauhansopimus kantaa suurimman vastuun ja raskaimman syyn nykyisestä maailmankriisistä. Emme ole tähän asti kiinnittäneet tarpeeksi huomiota sen aikaansaamaan seuraukseen Saksan proletariaatin elintasoon. Omistaville säädetyt takeet on asetettu Saksan työväenluokan kannettaviksi, kunnes se niiden alla murskaantuu. Rinnan markanarvon alenemisen kanssa kasvaa saksalaisten työläisperheiden kurjuus. Tämä kurjuus taas on kapinanhengen synnyttäjä. Mutta ranskalaisten pistimien uhka estää ja hidastuttaa työväen mahdin menestyksellistä nousua. Solidarisuutemme osoittamiseksi saksalaisille veljillemme vaaditaan tekoa. Hetken pakottava käsky on: Versailles'n rauhansopimus on tehtävä tyhjäksi!»

Toveri Renoult taas kirjoittaa ranskalaisessa «Internationalessa»:

«Yksinpä porvarillisen «Tempsinkin» on myönnettävä, ettei saksalainen työläinen voi raskaimmallakaan työllä turvata olemassaoloaan, koska palkat ovat jääneet kauaksi satumaisten hintain alapuolelle. Saksalainen työläinen kuolee nälkään, vaikka hän tekee työtä. Ranskan porvaristo mielii hyötyä tästä kurjuudesta ja toteuttaa suunnitelmansa, jota se kutsuu Berlinin ja Pariisin väliseksi suoranaiseksi sopimukseksi. Se mielii käyttää hyväkseen Saksan kansan hätää puristaakseen läpi ehdot, jotka jopa Lloyd Georgekin hylkäsi.

Katselemme asioita työväen kansainväliseltä näkökohdalta. Venäjän rinnalla, missä nälänhätä on vaatinut miljoonia ihmisuhreja, ja Itävallan rinnalla, joka on alistettu mitä suurimpaan kurjuuteen, on nyt myös Saksakin, jonka työläiset, jättäessään illalla raskaan päivätyön jälkeen työpajansa, eivät voi tyydyttää nälkäänsä.

Porvaristo väittää, että nälänhätä Venäjällä on bolshevikkien työtä. Mutta mikä on sen aiheuttanut Itävallassa ja Saksassa? Syy siihen on etsittävissä Versailles'n rauhansopimuksesta, sotaprobleemin ja itse sodan imperialistisesta ratkaisusta.»

Edellä olevien lausuntojen johdosta huomauttaa berliniläinen «Rote Fahnen» sijaislehti, että samaan aikaan kun ranskalaiset toverilehdet mitä ankarimmin hyökkäävät Poincaren reparationipolitiikkaa vastaan, ei Ranskan sosialidemokratialla ole mitään muistuttamista sitä vastaan, vaan päinvastoin ovat suoraan selittäneet ymmärtävänsä Poincaren esiintymisen viime Lontoon konferenssissa, tämän Lloyd Georgea vastaan «puolustaessa Ranskan etuja».

Mutta mitä nyt ihmetelläkään ranskalaista sosialidemokratiaa, kun saksalainenkin sosialidemokratia ei tiedä miten ryömisi voittajamaiden väkivaltarauhan sanelijain edessä!

Uuden mailmansodan kuohuissa

Uusi mailmansodan uhkaava myrsky on jälleen noussut Europan taivaalle, lyöden jo salamaa. Turkkilais-kreikkalaisen konfliktin muuttuminen turkkilaisten musertavaksi voitoksi on synnyttänyt taistelun Konstantinopolista, Adrianapolista, Traakiasta, Bosphorus- ja Dardanellein salmien kontrollista, mikä uhkaa kietoa ei ainoastaan kaikki Balkanin vallat, vaan koko Europan uuteen sotaan.

Ensi kädessä ilmenee tämä uusi ristiriita turkkilaisten pyrkimyksenä vallata entinen pääkaupunkinsa Konstantinopoli haltuunsa, Ison Britannian asettuessa sitä jyrkästi vastustamaan. Mutta toiselta puolen Englannilla ei ole vastassaan ainoastaan Turkki. Neuvosto-Venäjä on Turkin liittolainen ja on antanut kaiken aikaa avustusta turkkilaisille niiden kansallisessa vapautustaistelussa. Nyttemmin on neuvostohallitus lähettänyt vakavan varoituksen, missä Englantia varotetaan sen itsekkäisistä pyrkimyksistä läheisessä idässä ja lausutaan avoimesti Venäjän kannattavan Turkin pyrkimyksiä saada takaisin siltä anastetut alueet. Rumania ja jugoslavia ovat ryhtyneet mobiliseeraamaan sotajoukkojaan Kreikan ja Englannin puolelle. Bulgaria taas asettuen Turkin puolelle, toivossa saada osan siltä riistetyistä alueista takaisin.

Siinä tapauksessa, että Rumania liittyy Turkkia vastaan, peläten Neuvosto-Venäjän hyökkäävän Bessarabiaan, joka toimenpide kääntäisi Rumanian kaiken huomion puoleensa Unkarin, joka on ollut Rumanian ja Jugoslavian silmälläpidon alaisena, uskotaan käyttävän myöskin tilaisuutta hyväkseen, vallatakseen takaisin näille menettämänsä alueet.

Minkä kannan Ranska ja Italia tulevat ottamaan, on vaikea sanoa. Tähän asti on Ranska ollut ystävällisissä suhteissa Turkin nationalistien kanssa, myyden aseita ja muita tarpeita Turkille, samaa voidaan sanoa Italiasta, joskin sen suhteet Turkin kanssa eivät ole kehittyneet varsin yhtä pitkälle kuin Ranskan. Näin ollen, asettuessaan Turkkia ja mahdollisesti Venäjää vastaan, ei Iso Britannia ole läheskään varma liittolaisistaan. Niinpä Italia Ranskan kannattamana vaatii pikaista konferenssin kutsua, jossa uhkaava mailmansota pysäytettäisiin, saapuneitten tietojen mukaan Englanti viivyttelee tällaisen konferenssin kutsua.

Paitsi näitä tekijöitä, ilmaistaan Englannissa avoimesti vältettävän muhamettilaisen mailman kiihottamista Britanniaa vastaan. Muhamettilainen mailma, ollen suuresti riemastunut turkkilaisten voittojen johdosta, saattaisi helposti nousta kapinaan Britannian herruutta vastaan, siinä tapauksessa että Englanti julistaa sodan Turkkia vastaan. Sanotaanpa Englannissa julki se tosiasia, ettei Englanti olisi milloinkaan sallinut Kreikan armeijan tuhoamista, ellei muhamettilainen India, Egypti ja Palestiina olisi ehkäissyt sitä käymästä käsiksi Turkkiin.

Mutta mikä on oleva Saksan kanta kysymyksessä? Jotkut näkevät venäläis-saksalais-turkkilais-bulgirialaisen liiton mahdollisuuden. Ja Englanti toivoo, että epäröivä Ranska tämän liiton peloittamana, kääntyy varmaksi liittolaiseksi Englannille.

Asema on niin kriitillinen, että aivan nämä hetket saattavat sytyttää uuden kauhean mailmansodan ilmi tuleen. Me elämme semallaista aikaa ja aivan yhtä uhkaavissa merkeissä kuin elokuun 4 päivän, 1914, aattopäivinä.

Viimetietojen mukaan on Neuvosto-Venäjän punaisen armeijan ylipäällikkö Kameneff matkustanut Trans-Kaukaasiaan, ollakseen valmis lähettämään siellä olevat punaisen armeijan divisionat turkkilaisten avuksi. Samalla aikaa varustautuu Englanti ehkäisemään Mustapha Kemal Pashan joukkoja, jotka ovat aivan Konstantinopolin kupeilla, valtaamaan tätä kaupunkia. Niinikään on Englanti kehottanut alusmaitaan, *niiden mukana Canadan*, lähettämään sotajoukkoja Brittiläiseen armeijaan, joka tulee lähetettäväksi läheiseen itään.

Olemme siis sangen syvällä uuden mailmansodan kuohuissa. Ja on olemassa ainoastaan pieniä toiveita uuden verenvuodatuksen ehkäisemisestä.

Tosin Neuvosto-Venäjän ilmoitetaan tarjoutuneen sovittelemaan Turkin ja Englannin välillä ja toiselta puolen Italia painostaa pikaisen konferenssin koolle kutsua. Mutta jos uusi mailmansota syyttyy, on se rangaistuksena Europan sosialistipetturien politiikasta, jotka ovat pitäneet työväenluokan voimat hajalla ja ehkäisseet sen yhteisen rintaman muodostamisen, joka yksin voisi estää uuden sodan syttymisen.

Työväen taistelurintamalta eri maista

Saksalaisen isänmaallisuuden kukkasia

Työväenluokalla ei ravintoa eikä sairashoitoa.

Berlini 22/8. — Porvarislehdissä on täällä kierrellyt «mainio» sensationi-uutinen. Jossakin pikkukaupungissa on vanha vaimo tullut nälästä hulluksi, juossut poliisikamariin ja pyytänyt, että hänet ammuttaisiin. Tapaus ei ole herättänyt sen suurempaa huomiota kuin jokin valkoista roistoutta kuvaava Rovaniemen juttu. Laatunsa vuoksi kutkuttaa se tietysti porvarislukijoita, joille tavanmukaiset heittäytymiset kivimuurien ikkunoista ja kuolleena nääkähtyminen kadulle ilman muuta ovat jo vanhoja asioita. Mutta tässä vanhaa vaimoa koskevassa tapauksessa on yksi tunnusmerkillinen puoli: hullunnakin tiesi tämä nälkäinen eukko parka, että ainoa minkä Saksan demokraattiset viranomaiset voisivat hänelle tehdä, oli hengiltä päästäminen. Ja se ei ole paljon se, kun ajattelee, että Saksanmaassa on demokratia jalojen ja viisaiden porvarien ja ihmiskunnan, joskaan ei juuri työväenluokan etua valvovain sosialidemokratien avulla voittanut, ja siis pitäisi siellä yhtä paljon kunnioitettaman jokaista **kansalaista** ja vaalittaman hänen henkeään ja hyvinvointiaan.

Mutta demokratia ei ole siellä enempää kuin muuallakaan jaksanut pitää kutiaan: demokratiasta on tullut stinnesläisten suojeluspyhimys mutta työväenluokan pyöveli. Demokratia valtuutti Nosken niittämään työväenluokkaa. Kun Noske väsyi, lähetti se toisen vitsauksen, Nälän, rääkkäämään raatajia ei ainoastaan ruoskilla vaan myös skorpioneilla. Ja sosialidemokratia näyttelee syljettävän tekopyhän sielunpaimenen osaa. Se neuvoo työväenluokkaa jäähdyttämään kuumentunutta päätään ja astumaan hautaan arvokkaasti, koska kansakunnan, Stinneksen & kumppanien, etu sitä vaatii.

Ja kun sadat maan porvarilliset ja sosialidemokratiset lehdet vetävät yhtä köyttä ja sopivat siitä, ettei kansan mätäneviä haavoja saa kaivella päivänvaloon ja että kommunistien äänenkannattajat on lakkautettava, jos ne liiaksi soittavat suutaan nk. tosiasioilla, niin arvaa, kuinka vähän oikeastaan saadaan tietää sen hirveän nälkäkouristuksen yksityiskohdista, mitä Saksan työtätekevä kansaluokka paraikaa kokee.

Kuvaavana seikkana porvarillisten ja sosialidemokratisten sanomalehtien yhteistoiminnasta sietää mainita, että samaan aikaan kun «Vorwärts» päivitteli «Rote Fahnen» lakkautusta, lähetettiin berliniläisestä sosialidemokratisesta päämajasta sosialidemokratisille maaseutulehdille yhteinen uutinen asiasta, missä uutisessa osoitettiin, että «Rote Fahnen» kuristus oli vallan oikeudenmukainen!

Mutta puhuimme siitä Saksan työtätekevän kansan kärsimyksestä, jota ei nähdä. Täkäläinen tohtori Klauber kohottaa hiukan sitä raskasta huntua, minkä maan porvarilliset, sosialidemokratiset johtajat ja näiden hallitus ovat vetäneet köyhälistön äänettömän kuolintaistelun eteen. Berliniläinen tohtori huomauttaa, että «harvoin on käynyt niin ilmeiseksi Marxin sanojen totuus siitä, että löytyy vain joko kommunismiin taikka raakalaisuuden perikatoon johtava tie, kuin nyt, jolloin työläiset reaalipalkan äärettömän laskun takia eivät enään ole tilaisuudessa hankkimaan kaikkein välttämättömimpiäkään elintarpeitaan ja tyydyttämään olemassaolonsa vaatimuksia. Kuten taloudellisella alalla, vallitsee terveyshoidossakin mitä täydellisiin kaaos, kun nykyinen yhteiskunta järjestys ei enään voi taata jäsentensä alkeellista elämän ja terveydenhoidon oikeutta, ei varsinkaan mitä työläisiin tulee. Huolimatta sairaiden lu-un äärettömästä kasvamisesta, rajoitetaan rajoittamistaan sairashuoneiden ja muiden vastaavain laitosten toimintaa varojen puutteen vuoksi, samaan aikaan kun **suunnattomia summia tuhlataan** kilpajoihin, juopotteluun ja valtakunnan «puolustukseen.» Vaivoin pystyssäpidetyissä (kansan) sairashuoneissa puuttuu melkein kaikki, **tehokkaimmat lääkeaineet ovat kielletyt** (kaikkiaan luvultaan 90!); lapsipotilaille hankitaan maitoa yhä harvemmin, koska maito valmistetaan «ulkomaan» voiksi taikka kermaksi.»

Kirkuvana esimerkkinä mainitsee tohtori Klauber, että vaikka lastenkin terveyshoito yksistään riittävän ravinnonkin tähden on kerrassaan hunningolla, voi silti sattua sellaistakin, että jossakin **loistokylpylässä järjestetään kerman kilpajuonti,** palkintona kultakello!!

Sairashuoneisiin ei liioin voida hankkia sokeria, ei varsinkaan maitosokeria, eipä edes tuoreita kasviksia, minkä vuoksi on turvauduttava kuivattuihin. Näiden ja vastikkeiden käyttö puolestaan selittää keripukin, tämän tyypillisen nälkätaudin, samoin kuin riisitaudinkin suunnattoman leviämisen. Mutta tämä leviäminen salataan, **viranomaiset väärentävät tautien nimet,** kuten tehtiin sodan aikana, jolloin **nälälle** annettiin valheellinen, vaaraton latinalainen nimi!

Riittämättömän ravinnon ja sairashoidon puutteen vuoksi on myös odotettavissa uusi keuhkotauti-aalto. Vuonna 1921 päästivät tilastolliset toimistot riemuhuudon: kuolevaisuus keuhkotautiin oli laskenut! Mutta jättivät sanomatta, että **kaikki keuhkotautipotilaat olivat «ihanan sota-ajan» aikana kuolleet!** Ja jo seuraavan, tämän vuoden ensi puolisko osoitti enemmän kuolevaisuutta kuin koko edellinen vuosi yhteensä.

Ja hyvin oikeutetun vihan vimmassa huudahtaa tohtori Klauber: «Täten siis tapahtuu «isänmaamme» demokraattiseksi garanteerattu «jälleenrakentaminen»! Ylen ylistettyä demokratiaa ja tasa-arvoisuutta ei ole lainkaan olemassa terveyteen ja kuolemaan nähden! Kellä «tässä kaikkein edistyneemmässä» tasavallassa on kylliksi varoja, voi hankkia itselleen terveyttä ja elämänvarmuutta, mutta proletariaatin on, «sairaskassain yhteiskunnallisesta siunauksesta» huolimatta kurjasti menehdyttävä ilman apua.»

Ja tohtori huomauttaa, kuinka työläinen päästetään sairashuoneeseen vasta sitten, kun kuolema on hänet jo leimannut; jos hän taas sairastaa kotonaan, saa hän 30 saksanmarkkaa sairasapua — ei siis 1 suomenmarkkaakaan päivässä! — ja tällä hänen pitäisi elää ja «hoitaa itseään.»

Täten on Saksassa, «kulttuurin rintavarustuksessa», jouduttu siihen, huomauttaa tohtori Klauber, että ruumiillisen ja henkisen työntekijä on pakotettu käyttämään riittämättömät tulonsa yhtä riittämättömän ravinnon hankintaan sen sijaan ,että sairastapauksessa käänttyisi lääkärin puoleen, niin että lääkärinapu aina tulee liian myöhään.

Tietysti on Saksassa tiedmiehiä ja oppineita, jotka ottavat pannakseen kaksi sormea kirjan päälle siitä, että sairashoito on jokseenkin tyydyttävällä kannalla, aivan kuin Suomessa oli oppineita, jotka vakuuttivat, että piikkilanka-aitojen takana oli kalorioja aivan riittämiin, vaikka vankeja kuoli kuin kärpäsiä, mutta tämä ei todista mitään muuta, kuin että tieteestäkin on tullut vääränvalantekijä kiskuri- ja lahtariporvien hyväksi.

Ja jos Saksan ainoat todenpuhujat, kommunistilehdet, paljastavat tämän tieteellisen ja epätieteellisen huijauksen työtätekevän kansan haudan partaalla ja kehottaa proletariaattia vihan vimmoin taistelemaan kuolemaa vastaan, tukitaan niiden suu — paraikaa on kaksi niistä lakkauksessa —, ja proletaarisen äänen kuristajana on joku sosialidemokratinen ministeri, kuten työväenluokan ruumiillisena kuristajana on hänen isäntänsä, kapitalistiluokka.

Itävallan demokraattinen nälkäterrori

Kommunistipuolue piestyn ja nälkiinnytetyn köyhälistön elähyttäjänä.

Wieni 3/9. — Porvarismin lahtarit ja poliisit kykenevät kyllä piekseen ja sulkemaan poliisivankiloihin nälkiintyneitä joukkoja, mutta eivät pysty elvyttämään tuotantoa, hankkimaan elintarpeita ja toimittamaan niitä nälkäisiin suihin. Se nähdään Itävallassa ja muualla, mutta varsinkin paraikaa juuri Itävallassa. Kymmeniä kertoja ovat sekä työssäolevat että työttömät työläiset joukkona korostaneet hallitukselle alkeellista oikeuttaan saada elää, mutta yhtä monta kertaa on tämä joukko pilkalla taikka pirullisilla korulauseilla pyörrytetty takaisin ja silloin tällöin annettu sen varmemmaksi vakuudeksi tuntea poliisisäiläin makua. Tämä kristillisen pappishallituksen taktiikka — onko verisempää ivaa, että Itävallassa pappishallitus lopuksi jouduttu suorittamaan rikollisen porvariston pyövelin osaa! — käy sitä paremmin laatuun, kun sosialidemokratia suorittaa sen toimittamissa «hakkaa päälle»-näytelmissä ikään kuin palkatun kättentaputtajan osaa: sen sijaan että sosialidemokratia maan suurimpana työväenpuolueena ottaisi osaa ja johtaisi kuristetun työtätekevän luokan taistelua leivästä, kosiskelee se kiskuripuoleita ja kannattaa kokoomuspolitiikkaa. Mutta viekas hallituksen pää Seipel kohottaa papillisen tor-

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Smk. 43:00 Canad. dollari

LÄHETYSKUSTANNUKSET:

LÄHETYSKULUT: 40c lähetyksistä alle $30; 50c lähetyks. $30—40; 60c lähetyks. $40—$60; 75c lähet. $60—$100. Yli dan dollarin 25c sadalta dollarilta lisää. — Sähkösanoi lähetyksille $3.50 lisämaksu.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. T. Hill, 957 Broview Ave.

Rahavälityksenne ovat Suomessa maksetut vastaanottajille meroon 1378 asti viimeiset niistä elok. 12 p.

Piettejä Suomeen ja Suomesta tänne

Tiedustelkaa hintoja y. m.
Suurimpien valtamerilinjojen valtuutettu asiamies.

VAPAUS,
BOX 69, SUDBURY, O
Pilettiliike tehtävä **J. V. Kannaston** nimessä.

juvasti kätensä: ei tarvita enään sosialidemokratista h a l l i tusapua; riistäjät pärjäävät jo omin apuinsakin!

Ja työväenluokan avoimen pamputuksen ja kurjistuttamisen merkeissä jatkuu kapitalistinen ryöstötalous proletariaatin kustannuksella. Työläisten palkkoja on viime viikkoina ylennetty **209** prosentilla hintain samaan aikaan kohotessa **372** prosentilla. Ja jälkimmäisten ennätysjuoksu jatkuu tuttuun tapaansa: **leipä maksaa jo yli 6 kruunun yksi ainoa gramma!** ja maitolitra 3,640 kruunua. Kaikkien muiden elintarpeiden hintain laita on lisäksi sama. Ja paperikruunujen painatus jatkuu raivolla. Liikkeellä on jo 1,147 miljaardia paperikruunua. Elokuun viimeisenä viikkona laskettiin yksistään liikkeelle 233,6 miljaardia, mistä kapitalisteille huijausluottona 100,8 miljaardia. Mutta näillä varoilla ei hankita lisää verta tuotantoon vaan huijataan ulkomaisella valuutalla.

Kummakos sitten, jos Itävallan työtätekevän luokan asema on käynyt sellaiseksi, ettei enään voi käyttää sanaa **sietämätön,** sillä sietämätön on se ollut sodan alusta alkaen, kun se nyt sen sijaan 4 vuotta aselevon jälkeen on suorastaan kauhistuttava.

Tässä kaameassa tilanteessa pitäisi proletariaatin saada pikaista ja ehdotonta apua. Mutta sosialidemokratia on, kuten sanottu, sen hyljännyt — pettänyt pahemmin kuin koskaan minkään maan sosialidemokratia, ja kuitenkin on Itävallan vasaran alla olevalla maalla onni» lukea kansalaistensa joukkoon kaikkein patenteeratumman sosialismin johtajat Adlerit, Rauerit, Rennerit mahtavine puolueineen. Mutta ehkäpä ovat nämä herrat suursosialistit olleet niin innokkaasti mukana Venäjän työväenluokan salamurhaajain enkelisentämisessä, ettei heille ole jäänyt lainkaan aikaa tarkata, ettei heidän omassa maassaan ole kysymys vähemmästä kuin heidän «oman luokkansa» tappamisesta nälkään ja kärsimyksiin ,taikka sitten ovat he toden teolla käymässä läpi sitä melkoista henkistä prosessia, minkä Mussolini aikaisemmin Italiassa, missä prosessissa hänestä, entisestä «vallankumouksellisesta sosialistista» tuli koristelematon työväenluokan pyöveli.

Itävallan työläiset eivät siis saa sosialidemokratiselta johdoltaan mitään tukea. Päinvastoin on johto vieroittanut itse luokankin taistelusta. Avuttomuudessaan ei sillä siis ole muuta tukea kuin minkä toissijaiseksi pieni kommunistipuolue voi sille tarjota. Pienuudestaan huolimatta osoittaa tämä päivä päivältä kuitenkin yhä valppaampaa ripeyttä luokkansa hyväksi, mikä ripeys varmaan tuottaisi suurta siunausta Itävallan proletariaatille, ellei suuri sosialidemokratinen puolue valtaisine koneistoineen ja resursseineen tekisi kaikkeaan kommunistien pyrintöjen jarruttamiseksi ja työväenluokan pysyttämiseksi kuuroina kommunistipuolueen heräätyshuudoille. Kurjuus käy kuitenkin maassa h e t k i h e t k e l t ä niin huutavaksi, ettei ovelinakan jarrutus ajan oloon voi pidättää hädän liikkeelle syöksemiä työläisjoukkoja, ja niin käy kommunistipuolueen vaikutus yhä huomattavammaksi niihin.

Viimeksi on kommunistipuolue tk. 1 pnä antamassaan julistuksessa teroittanut joukoille yhtenäisen proletaarisen r i n t a m a n tärkeyttä taistelun organisoimiseksi ja käymiseksi pappishuijaushallitusta ja kapitalistiluokkaa vastaan, ja tässä tarkoituksessa jälleen antanut vastaavat toimintatunnukset: palkkain täytyy tulla korotetuiksi todella hintainkorotuksia vastaavassa määrässä; proletaariseen kulutukseen tarvittavain elintarpeiden hinnat ovat laskettavat; hintakiskonta on taistelemalla lopetettava; työväenkontrolli tuontiin ja vientiin, pankkeihin ja pörssiin; yhteiskunnan huolehdittava työttömäin tyo timahdollisuudesta; palkka ja palkkakruunun arvon al nen lopetettava!

Mutta ennenkun tällainen nen rintama alhaaltakäsin voi mahdolliseksi, on tehtävä lop kä salaisesta että julkisesta muspolitiikasta, sanotaan j sessa. Loppu kokoomuspoli ainiaaksi! Ei yhteisrintamaa riston kanssa, vaan proleta yhtenäinen taistelurintama ristoa vastaan! — —

Nuorison osast

Kansainvälinen n sopäivä Tukhol massa

Tukholma 4-9. — Kansaoi nä kommunistisena nuorisop 3-9, pidettiin Tukholman K nistinuorison aloitteesta useit risokokouksia kaupungin eri sa, joissa kokouksissa ter kansainvälisen kommunistise risoliikkeen tärkeyttä ja hy tiin seuraava päätöslauselma

Nuorisointernationalen kokoontunut Tukholman työl riso lausuu täysin kannattava olevansa solidaarinen työlä son maailmankongressia ko ehdotukselle sellaisena kuin munistisen Nuorisointernation sen esittänyt. Kokous ke kaikkia nuoria luokkatoverei matillisissa ja poliittisissa t järjestöissä kaikin voiminsa tamaan tämän kongressin e sen ja kannattamisen hyvä

Kokous asettuu yksimielise den kysymysten kannattajak ka Ruotsin kommunistinen liitto avoimessa kirjeessään kuun 17 pnä on esittänyt sosialidemokratiselle nuoris ja kehoittaa luokkatovereja demokratisissa nuorisoklubeis vahtamaan (yhteisrintaman ta vastustavaa) vastausta, jälkimäisen liiton johto kir antoi, sekä ryhmittymään lu lidaarisuuden ja yhteysaj ympärille.

Maailmankongressi ja t nuorison sulkeutuminen yhte rintamalle tullaan toteut huolimatta eräiden johtajien rinnasta ja verukoimisesta.

Eläköön työläisnuorison mankongressi ja yhteisrinta

Eläköön Kommunistinen internationale!

Ranskan kommu nuoriso ja Havr murhat

Ranskan kommunistinen liitto on Havren verinäytelm dosta antanut julistuksen, lausuu solidarisuutensa tunt pitalistien veriuhreja kohta kääntyy sotilasten puoleen, etteivät nämä olleet tarttune siin työpuseroisia toverejaa taan, vaan että näiden vert vuodattaneet porvarien pal poliisiverikoirat. Julistukses dotaan tämän jälkeen sotil kehoitetaan näitä vastakin mään veljesmurhasta, viitat loikkari Briandin vuoden 1 sialistikongressissa pitämään seen, sekä lausumaan m.m. dämme, että armeija on joustava ja kuuliainen instr porvariston käsissä, mutta dämme myös, että se on mu tu nuorista työläisistä ja jista, joiden sydämet lyövät sa tahdissa havrelaisten ty kanssa, koska sotilaat, kut dän veljensä, ovat sotilasvi lopuessaan samojen vai alaiset kuin koko heidän sa.»

Tässä yhteydessä ansaitse ten mainita, että Havren työläiset, jotka ovat palanne

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Miksi nyt on tärkeää jokaisen tilata Vapaus itselleen

Uusi mailmansota on parhaillaan syttymäisillään. voipa sen sanoa jo asiallisesti syttyneen. Jokaiselle aikaansa seuraavalle ihmiselle on tärkeää seurata sen yhteydessä ilmeneviä mielenkiintoisia tapahtumia. Vapaus seuraa tarkoin sotatapahtumia. Tilatkaa siis se itsellenne!

Samalla kertaa alkaa Vapaus julaista meikäläisen novellikirjailijan Annie Ruissalon uutta mielenkiintoista novellia «Jälleen näkeminen». Kaikki jotka ovat lukeneet mainitun kirjoittajan Vapaudessa ennen julaistut «Kadun kasvatteja» ja «Kainin jälkeläinen», voivat osapuilleen päättää minkä arvoinen tämä novelli on. Ja on otettava vielä huomioon, että tämä novelli on kirjoitettu kiriana julkaisemista varten. mutta nyt kirjoittajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti julaistaan Vapaudessa jatkuvana sarjana.

Kehoitamme asiamiehiämme ilmoittamaan näistä seikoista tilauksia hankkiessaan ja keräämään lehdellemme mahdollisimman paljon uusia tilauksia.

Jouluilmotuksia Karjalan Kommuniin.

Vapaus välittää joulu- ja uudenvuoden onnentoivotuksia Karjalan tovereitten julkaisuun, Karjalan Kommuni.

Sentähden että tämänkin mantereen suomalaisista on jo huomattava joukko siirtynyt Karjalaan on toivottavaa että täkäläiset toverit joukolla lähettävät onnentoivotuksiaan.

Onnentoivotuksien hinta on 25c nimeltä. Jos lähettää nimensä ja osotteensa, peritään siitä $1.00 ja julaistaan ilmotus raamien sisässä.

Vapaus välittää nämä toivotukset vapaasti sillä ehdolla että ne saapuvat konttoriimme ennen lokakuun 15 p., siis aikana jona ei meillä ole vielä tavallinen joulukiire alkanut.

Asiamiehiämme kehotamme näitä toivotuksia myöskin keräämään vaikkakaan emme niistä anna mitään asiamiespalkkiota. Uhrautukaamme jokainen asian eteen ilman palkkiota.

---

hin voidakseen paremmin kannattaa lakossaolevia metallityöläisiä, ovat päättäneet olla joka aamupäivä yhden tunnin lakossa siksi, kunnes kaikki heidän vangitut toverinsa vapautetaan.

Järjestymättömälle toverille

Nuori toveri!

Sinulle, joka et vielä ole liittynyt joukkoomme, vaan yksin omia teitäsi kuljet, kas sinulle tahdon laulaa sanasen.

Toveri!

Oletko milloinkaan ajatellut asemaasi? Oletko päivätyösi päätyttyä tai sen lomassa hetkeksikään syventynyt mailman menoon?

Jos olet, olet nähnyt ihmisiä onnettomia, kurjia... Olet nähnyt työpajojen koneitten ryskeessä raatavia isiä, poikia, vuokra-asuntojen kalvaita äitejä ja nälkäisiä pienokaisia...

Kaiken tämän olet nähnyt — tuntenut. Se on sinulle tuttua, jokapäiväistä. Se on sinun mailmasi, jossa elät ja josta päästä tahdot.

— Olet kai nähnyt toisenlaisiakin ihmisiä, toisenlaista elämää? Olethan kurkistanut toiseenkin mailmaan? Ja olet nähnyt loistavia palatseja, rikkaita koteja, hyvinvoipia ihmisiä. Olet nähnyt nuoria, sinun ikäisiäsi, tyttöjä ja poikia, joiden ei huoli raataa, niinkuin sinun, vaan saavat he huolettomina nauttia tarjolla olevista tiedonaarteista.

Varmaan olet useasti kadehtinut heidän onneaan. Olet toivonut, enäpä pyrkinytkin, samanlaiseen oloon siinä kuitenkaan onnistumatt-

Edessäsi on ollut kuilu, jonka yli et ole päässyt.

Toveri!

Jos vertaat näitä kahta mailmaa, sitä jossa elät ja sitä toista mailmaa, johon ehkä toivot, toisiinsa, huomaat jyrkän vastakkaisuuden niiden välillä. Huomaat, että toinen mailma lepää toisen hartioilla, toinen luokka elää toisen kustannuksella. Heidän hyvinvointinsa on meidän, työväenluokan — siis myöskin sinun — käsien ja hengen voimalla rakennettu ja pystyssä pidetty; heidän onnensa on meidän työmme tulos — hikemme hinta.

Toveri!

— Eikö tämä ole sinunkin mielestäsi väärin?

On varmaankin.

Nuoret toverit!

Tätä vääryyttä vastaan on noussut työväenluokan parhaimmisto. Kaikkialla työväestö ja sen nuoriso taistelee tämän vääryyden poistamisen ja päämääränsä, kommunismin puolesta.

Tätä taistelua sanotaan luokkataisteluksi. Ja päivä päivältä se käy yhä valtavammaksi.

Se kutsuu jokaista, sinuakin se kutsuu.

Liity mukaan!

Liity vallankumouksellisen työläisnuorison riveihin!

Yrjö M—la.

Jälleen näkeminen

(Kirj. A. Ruissalo.)

(Tämä käsikirjotus oli aikomus julaista kirjasen muodossa, mutta nyt eteen sattuneitten vaikeuksien takia on kirjoittajan kanssa sovittu, että julkaisemme sen jatkuvana tekstinä Vapaudessa. A. Ruissalon novellit «Kadun kasvatteja» ja «Kainin jälkeläinen», jotka on aikaisemmin julaistu Vapaudessa, ovat monet lukijoistamme lukeneet suurella mielenkiinnolla. Tässä julkaisemamme «Jälleen näkeminen» on yhtä mielenkiintoinen novelli alallaan. — Toim.)

Korpeen oli Aatu ja Wentola mökin laittanut ja sinne vaimonsa kera muuttanut. He olivat vielä nuoria ja vaikka olivatkin köyhiä, tunsivat he itsensä onnelliseksi kun olivat terveitä ja työkykyisiä. Tämä maa kuului «manttaalien» omistajalle, jota nyt Aatu vaimonsa kera pelloksi perkasi. Hidasta oli työ. Lapio ja kuokka ollen ainoat työkalut joita käyttivät niin perin vaikeassa työssään. He lohduttivat itseänsä, että «vähän päivässä, paljon viikossa» ajatuksella. Näin mentiin vuodesta toiseen. Heidän työnsä tulokset alkoivat näkyä, tuottaen suurta iloa. Peltotilkku, jota olivat uskollisesti hoitaneet, kasvoi hyvin. Heille oli syntynyt kaksi lasta, tyttö ja poika. Isä ja äiti olivat iloisia ja tyytyväisiä nähdessään kirkassilmäisten pienokaistensa leikkivän kuin perhoset. Heitä ei painanut elämän huolet, he nauttivat lapsuusajastaan. Talvisin kulki Aatu metsätöissä, hakaten halkoja pienestä maksusta. Iloisena riensi hän kohti pientä kotiaan aina pyhän aikoina, tuoden vaimolleen pienen ansionsa, joka sen ilomielin talletti. Säästäväisyydellä oli saatu pieni karja hommatuksi. Mutta oli siinä monasti koville ottanut ennenkuin näin pitkälle päästiin. Sen ilmaisivat Aatun känsäiset kädet ja köyristynyt selkä, mutta hän ei valittanut koskaan, vaan urheasti kantoi raskasta elämän taakkaa. Sitä mukaa kuin peltoa lisääntyi, kasvoi myös maan vuokra, jonka sai työllään suorittaa maanomistajalle.

Raskasta oli työ ja pitkät olivat työpäivät, mutta mikä auttoi muu kuin suorittaa ne jos mieli pitää torppaa jonka eteen oli niin paljon saanut ahertaa... Lapset kasvoivat nuorukaiseksi ja neidoksi. Olli, joka oli pojan nimi, oli vanhempi siskoaan Lyyliä. Olli auttoi isäänsä kaikessa työssä, joten se oli suuri huojennus harmaantuneelle isälle. Huolet ja raskas työ olivat hänet vanhentanut ennenaikaansa. Mutta hän ei siitä suurestikaan välittänyt, kun uskoi että hänen pojallaan on nyt parempi mahdollisuus asua torppaa kun on «näin paljon maata» sulaksi saatu. Isä uskoi olevansa vanhuutensa päivät taatut, kun poika ottaa ohjat käsiinsä. Luuli voivansa viettää «huolettomat» vanhuuden päivät äidin kanssa, josta vanhukset usein puhuivat keskenään ilomielin. Heidän pojastaan on tullut kunnon mies, sen tiesi koko ympäristö. Eipä olleet iloisia ilman syytä, sillä Olli todellakin oli sen arvoinen ja tuotti iloa vanhemmilleen. Lyylistä varttui kylän kaunein tyttö, niin että herätti kateutta vähemmän kauniitten mielissä. Kuten tavallista, halveksivat Lyyliä rikkaitten tyttäret, syystä että oli vaan köyhän torpan tyttö. Niinpä Lyyli karttoi heidän seuraansa ja kielsi usein itseltänsä nuorten ilon käydä karkeloissa, vaikka kovin sinne mieli teki. Tällä kieltäytymisellään sai hän olla paljon yksin, joten joutui ajattelemaan sitä suurta eroa joka vallitsee rikkaiden ja köyhien välillä. Hän koetti tehdä kysymyksiä itsellensä: Mistä kaikki tämä ero johtuu?, joka vallitsee ihmisen ja ihmisen välillä. Mutta vastausta ei tullut, joten hänelle jäi ratkaisematta monta kysymystä. Luonto kuiskasi korvaan: Kun olet nuori, niin elä ja nauti, äläkä ole kenenkään orja! Sinä olet luontoäidille yhtäläisestä merkityksestä kuin nekin, jotka itseänsä «suurena» pitävät! Tämmöistä kuisketta kuunteli Lyyli mielellään ja sai väliin loihdituksi esille todellisen ja kauniin elämän johon hänelläkin täytyy olla oikeus. Hän puki ylleen parhaimman karttuunapukunsa ja rieńsi sinne missä oli muutkin nuoret koolla. Mutta se ylenkatse joka lankesi hänen ja monen muun köyhän osaksi, raateli hänen nuorta ja puhdasta sieluaan äärettömästi. Pettynein mielin hän vetäytyi syrjään ja hiipi salaa pois, luullen ei kenenkään häntä huomaavan. Mutta olipa useampi silmäpari häntä katsellut ja kaivannut kun hän poistui. Usea nuorukainen piti paljon Lyylistä, vaikka hän olikin köyhän torpan tyttö, mutta oli siinä «esteitä» ettei voinut mennä tytön seuraan niin kernaasti kuin olisi halunnutkin. Se rikkaus ja köyhyys olivat niin suuret vastakohdat toisilleen, että se asettui yli kaiken inhimillisen tunteen ja niinollen täytyi pysytellä pois tytön läheisyydestä. Tämä hieman katkeroitti, mutta pian-kan siihen «tottui». Tämmöiset ristiriidat täyttivät rikkaan talonpojan mielen, joka ihaili salaisesti Lyyliä. Sitäkin enemmän kärsi poika siitä kun hänen tyhmän ylpeät sisarensa käyttivät myrkyllistä puhetapaa Lyylistä puhuessaan. Mutta hän tunsi itsensä kykenemätttömäksi puolustaa Lyyliä kun oli varma että saa sisarensa kimppuunsa. Niin täytyi vaan vaieta vaikka se tuntuikin pahalta.

Ajat muuttuivat. Työläiset alkoivat huomata orjan asemansa ja rupesivat puhumaan siitä yhä äänekkäämmin, pelkäämättä enään voutejaan. Järjestäytymisen kaipuu alkoi käydä yhä suuremmaksi kun oli kuultu uudenajan virtauksista y.m.s. Ei kukaan tiennyt miten alkaa. Mutta tulipa siihen sopiva tilaisuus.

Paikkakunnalle ilmestyi nuori mies jota ei kukaan tuntenut. Hänellä oli kirjoja myytävänä, mutta kirjavarasto ei sisältänyt yhtään virsikirjaa, eikä «Sionin kannelta», vaan työväen kirjallisuutta sisälsi pieni paketti joka nuorukaisella oli mukanaan. Hän kyseli huonetta jossa voitaisiin kokoontua. Huoneen saikin hän tietoonsa helposti Aatu Wentolan torpassa. Huone ei tosin ollut iso, mutta kylliksi suuri näin alussa. Pekka Valo oli nuoren miehen nimi. Hän oli miellyttävä ja reipas käytöksinen poika. Hänen rehelliset, harmaat silmänsä kertoivat sielun puhtautta ja asiain oikein ymmärtämistä. Hän jätti kirjapaketin torppaan ja lähti työläisiä tapaamaan pelloille ja niityille, kutsuen heidät kokoontumaan illalla (edellämainitussa torpassa). Tuli ilta. Työläisiä alkoi saapua torpalle ja pian olikin pirtti täysi. Toiset tulivat vaan pelkästä uteliaisuudesta kun olivat saaneet vihiä mikä se outo nuorukainen on miehiään. Pekka Valo oli asettunut pöydän taakse, joten oli hyvä tarkastella sisäänkulijat. Hän huomasi monen kasvoilla hyvin pilkallisen ilmeen ja teki johtopäätöksen — he kuuluivat omistavaan luokkaan. Mutta se ei hämmentänyt ollenkaan nuoren miehen ajatuksia. Hän tiesi mitä hänenlaisistaan ajattelee omistava luokka...

Pekka Valo nousi seisomaan ja alkoi puhua. Selostaen yhteiskunnallisen olotilan ja että se on kaikkea muuta kuin siedettävää työväen sankoille joukoille. Selvästi hän osoitti tien jota myöten tulisi työläisten kulkea, voidakseen olot korjata. Järjestäytyminen on ensi askel uutta yhteiskunnallista oloa luodessa. Yhtenä miehenä on noustava taisteluun riistäjiä vastaan. Alkaa liian pitkästä työpäivästä joka on 14—15 tuntia. Koettakaa saada se edes 10 tuntiseksi, niin olette silloin jo pienen parannuksen saaneet oloihinne. Mutta ennenkun se on saatu lävitse, niin vaatii se ehkä suurtakin uhrautuvaisuutta, sillä omistava luokka tulee ehdottomasti sitä vastustamaan. Mutta mailman työtätekevä luokka, joka ei mitään omista, on niin suuri, että se saa paljon aikaan, jos se vaan on yksimielinen. Yksimielisyys on siis luova voima, joka saa olot muuttumaan. Teidän ei tarvitse «huolehtia» haudantakaisista asioista, sillä se ei vähääkään paranna olotilaanne tässä nurinkurisessa yhteiskunnassa. Kirkko joka on sielunne lujiin kahleisiin kytkenyt, koettakaa se irrottaa itsestänne ilmän epäilystä. Me elämme materialistista aikaa, joten emme tarvitse turvautua näkymättömiin jumaliin joihin työtätekevää luokkaa on aina pakotettu turvautumaan. «Pakana, Antti-Kristus» kuului väkijoukosta eräs kovalla äänellä huutavan. Mutta enemmistö hyväksyy puhujan esityksen ja pyytää jatkamaan. Samassa tulee esille kartanon vouti ja käskee ulos väkijoukkoa ja mokoman villitsijän uhkaa vangituttaa ellei korjaa luitaan heti paikalla. «Ulos heti paikalla!», sanon minä ja voudin raskas nyrkki putoaa pöytään, kun hän räyhää Pekka Valon edessä. Osa väestä vetäytyi ulos peloissaan, mutta toiset jäivät paikoilleen aivan uhmalla, ettei vaan vouti saa koskea puhujaan. He päättivät puolustaa yksimielisesti puhujaa ja antaa ilkeälle voudille mitä hänelle kuuluu. Pekka Valo ei säikähtänyt räyhääjän edessä, vaan oli aivan tyyni kun hän jatkoi:

«Te pelotatte minua vankeudella, mutta jos minut vangitsette, on toisia jotka jatkavat alotettua työtä. Te ette voi sammuttaa valon soihtua, joka on nostettu korkealle Se soihtu tulee valaisemaan tietä, joka vie uuteen ja parempaan yhteiskuntaan mailman köyhälistön. Tehkää kuten haluatte minun kanssani, ei se suuria merkitse. Tiedän etten ole tehnyt mitään pahaa, joten olen aivan—pelkäämätön!»

Voudille oli aivan odottamatonta että hänelle uskaltaa joku puhua tuolla tavalla. Hän oli tottunut saamaan osakseen imartelua työläisiltä, jotka olivat hänen komennettavinaan olleet. Nyt näyttävät asiat olevan toiseen suuntaan kallistumassa, koska joukossa kuuluu hyväksymisen hyminää puhujaa ja hänen esitelmiänsä kohtaan. Vouti vetäytyi ovea kohti ja läksi ulos. Rahvas alkoi nauramaan nolostuneen voudin jälkeen.

Samana iltana perustettiin paikkakunnalle työväen yhdistys. Pariinkymmeneen henkeen yhtyi jäseneksi ja kirjat meni kaupaksi kaikki. Seuraavana aamuna jatkoi puhuja matkaansa ilman kenenkään häiritsemättä. Hänen puhettaan arvosteltiin ja tehtiin se johtopäätös. että hän puhui aivan oikein. Kuinka hän puhuikin rohkeasti ja varmasti. Mistä olikin niin eteväksi oppinut? Näin ihmeteltiin puhujan mentyä...

Kartanon torpparit ja muu työväki oli lopettanut työnsä. Aivan oli jo pimeä käsissä. Itsekukin alkoi hankkia kotiin edes hetkeksi levähtämään.

Mutta mitä nyt on tekeillä kun useampia työläisiä käsketään «herran konttoriin.» Tätä ei ole ennen tapahtunut. Ei ollut aikaa miettimiseen kun konttorin ovi avattiin ja käskettiin sisälle. Aatu Ventola otettiin ensiksi kuulusteltavaksi. Kartanon herra oli hyvin suuttuneen näköinen kun hän kysyi: «Kenen luvalla sinä Aatu Ventola olet ottanut huoneeseesi villitsijän, joka on kehoittanut työväkeä tyytymättömyyteen? Enkö ole ollut kyllin hyvä sinua, kerjäläistä, kohtaan kun olen antanut armosta sinun asua siinä torpassa näin kauan? Puolta enempi saisit suorittaa vuokraa siitä maasta jonka päällä asut, senkin...» Aatu vapisi ankaran manttaaliherran edessä kuin haavan lehti. Hän ei kyennyt mitään sanomaan puolustukseen. Tämä kaikki tuli niin yhtäkkiä. Ja samalla herra ilmotti että Aatu Ventolan on muutettava ulos torpasta mitä pikemmin sitä parempi. Aatu aivan jähmettyi tuon kuultuaan. Hän tunsi polviensa notkahtelevan niin että hänen täytyi tarttua pöydän reunaan ettei kaatuisi. Kurkkuun tuntui nousevan katkera pala, eikä hän voinut pidättää kyyneleitään vaikka kuinka olisi koettanut. Samallainen isku kohtasi kahta muuta torpparia jotka olivat olleet Aatun lähimmät naapurit. He saivat myös uloskäskyn torpastaan. Tämä kaikki tuli niin odottamatta että he seisoivat aivan mykistyneinä julman herran edessä. Vuosikymmenien työ meni nyt tuossa tuokiossa toisen hyväksi. Kerjuu tietenkin eteen tulee kun on jo näin vanha ja raihnainen. Se ajatus tuli esille kaameana ja pelottavana, eikä sille mitään voi. «Mitä vielä siinä töllistelette kun ette mene ulos», tiuskasi herra vihaisesti. «Olette kuulleet uloskäskyn maaltani ja nyt mars!»

Nyt vasta miehet oikein tajusivat kaiken kun vouti aukasi konttorin oven ja tyrkkäsi yhtä torpparia joka seisoi lähinnä ovea, niin että mies oli vähällä kaatua kun meni ulos sillä vauhdilla...

(Jatk.)

YLEISIÄ UUTISIA

Saksan proletariaatin taistelu alhaalta käsin

Berlinin työväenneuvostojen julistus.

Berlini 1-9. — Juuri pidetty Berlinin liikeneuvostojen täysi-istunto on osoittanut Saksan työväestölle, työväenneuvostoille ja poliittisille sekä ammatillisille keskusjohdoille julistuksen, jossa lausutaan m.m.:

Kallistuminen kasvaa pidättämättömästi. Kiskominen ja keinottelu kukoistaa, työväenluokan kurjuus käy sietämättömäksi. Pienet palkankorotukset eivät lainkaan vastaa jättiläismäistä rahanhalpenemista ja kallistumista. Ei ole havaittavissa mitään olosuhteiden paranemista, elleivät työläiset ota asiaansa omiin käsiinsä. Ammattiyhdistysjohtajat eivät ajattele vähimmälläkään tavalla ajaa läpi omia vaatimuksiaan. Minne jäi taistelu tavara-arvojen takavarikoimisesta, josta päätettiin jo marraskuussa 1921, ja jonka käymiseen Leipzigin ammattiyhdistyskongressi heidät valtuutti? He neuvottelevat hallituksen kanssa kerjäläissopasta, he jaarittelevat kaikessa ystävällisyydessä kapitalistien kanssa. He neuvottelevat käsi kädessä Stinneksen ja muiden kanssa ja sen sijaan, että työläiset vaativat taistelua tavara-arvojen takavarikoinnista, suosittelevat he hallitukselle, että työläisiltä riistettäisiin viimeisetkin nautintoaineet, olut, kahvi ja tupakka, päättävät, että työläisille sälytetään vieläkin korkeammat verot.

Ammattiyhdistysjohtojen täydellinen petollinen luopuruus pakottaa työväestön itse-apuun. Suur-Berlinin liikeneuvostojen täysiistunto kääntyy koko Saksan työväestön puoleen seuraavilla ehdotuksilla taistelun käymiseksi ja yhteisen taistelurintaman luomiseksi proletariaatin kurjistumista vastaan:

1. Taistelua palkkojen kohottamiseksi täyttä toimeentuloa vastaavassa määrässä on kaikilla teollisuusaloilla käytävä yhtenäisesti ja keskitetysti.

2. Ilman että työläiset itse vaivovat hintainsäännöstelyä, ei mikään palkankorotus hyödytä työväestöä. Mutta ilman tuotannon kontrollia ei myöskään voida säännöstellä hintoja.

3. Ilman järkevää jakoa ei kiskureilta ja keinottelijoilta voida saada pois näiden hallussa olevia elintarve-, vaate- ja hiilivarastoja. Jaon kontrolli on siis ehdottoman välttämätön työväestölle.

4. Asuntopulan helpoittamiseksi on kaikki loistoasunnot ja -hotellit, samoin kuin linnat varattava asuntotarkoituksiin sekä lasten ja vanhainkoteja varten.

Neuvostotäysi-istunto on tietoinen siitä, ettei mitään näistä toimenpiteistä tulla toteuttamaan ilman, ettei työläiset elimistöjensä kautta aja niitä läpi. Sen vuoksi kehoittaa täysi-istunto työläisiä: muodostakaa kontrollivaliokuntia hintain säännöllistyttämistä, tuotannon valvomista ja koko valtakunnan tuotantoelämän kontrolloimista varten!

Lisäksi lausutaan julistuksessa, että liikenneuvostojen täysi-istunnolla on niin vähän luottamusta keskusjärjestöjen teonvoimaan, että se on valinnut keskuudestaan 15-henkilöisen valiokunnan ja antanut sille tehtäväksi yhdessä vastaavain valiokuntain kanssa kautta valtakunnan valmistaa ja järjestää yleisvaltakunnallista liikeneuvostokongressia viimeistäänkin neljän viikon kuluessa, jonka kongressin osanottajat on valittava suoraan työmailta.

Niinikään huomautetaan julistuksessa, että jos työläiset saavat ammatilliset johdot ottamaan osaa näihin valmistuksiin, on täysi-istunto tervehtivä sitä ilolla. Mutta jos johdot saboteeraavat tämän yleisvaltakunnallisen kongressin kutsumista, minkä kongressin tehtävänä on jäävämättömän taistelun käyminen valtakunnan mittapuissa työväen etujen puolesta kapitaalia vastaan, niin on täysi-istunto päättänyt yhdessä muiden valtakunnan vastaavain neuvostoelimistöjen kanssa kutsua mainitun kongressin koolle ammatillisten keskusjohtojen tahtoa vastaankin.

Velkojat ahdistelevat maanviljelijöitä

Regina. — Pankkiirit, rahanlainausyhtiöt ja kauppiaat ovat käyneet siinä määrin julkeasti ahdistelemaan lännen maanviljelijöitä velkojen permisessä, että pelätään heidän kynivän heti farmarien vuosituotot kokonaan, jättäen heidät puille paljaille. Tämän johdosta on Saskatchewanin pääministeri Dunning jo joutunut antamaan varotuksen farmarien velkojille, jossa hän lausuu, että jos farmareita liiaksi ahdistetaan, tulee siitä kärsimään velkojain omat edut. Pääministeri Dunning kehottaa velkojia olemaan «armollisia» maalaissaamamiehilleen. Tämän varotuksen antoi Saskatchewanin pääministeri hallituksen kokoon kutsumassa konferenssissa, jossa käsiteltiin maanviljelijäin rahallista asemaa.

Saapuvilla olevat edustivat farmarien järjestöjä, kunnallihallintoja, raha- ja liikefirmoja. Pääministeri sanoi että «me olemme lähempänä moratoriumia (maksulykkäystä) kuin milloinkaan ennen» ja lisäsi: «minä lausun tämän täysin tietoisena aseman vakavuudesta».

Winnipeg. — Manitoban maanviljelysministeri Neil Cameron on niinikään antanut varotuksen lainayhtiöille, konekauppiaille ja pankkiireille ,että joskaan ei vielä ole päätetty parlamentissa esitettäväksi lakia maksuviivytyksestä, on velkojain parasta estintyä mitä varovaisemmin velkojensa perimisessä maanviljelijöiltä.

Hallitusherrat siksi pelkäävät, että ahnaat koronkiskurit nylkevät hyvän lypsylehmän putipuhtaaksi, josta olisi vakavat seuraukset koko kiskuriluokalle.

Canadian Bank of Commercen varapresidentti Sir John Aird on kuitenkin sitämieltä että pääministeri Dunningin viittaus maksulykkäyksen myöntämisestä farmareille on tyhmä ajatus, ja ettei se ole ensinkään tarpeellista. Myöskin hän kielsi ettei pankkiirit ole syypäitä viljan hinnan halpuuteen. — Eipä tietenkään, vaikka he kahmivat maamiehen vuodentulot miltei ilmaiseksi.

Nansen vaatii kansain Liiton sekaantumista

Genéva. — Norjan hallituksen edustaja tri Nansen esittämässään päätöslauselmassa täällä maanantaina, vaati Kahsain Liiton sekaantumista kreikkalais-turkkilaiseen sotaan.

Tiedonanto liike-tuttavillemme!

W. A. CORLEY on ostanut McEachernin K a l e v a liikkeen, Bay & Algoma Str. kulmassa, Port Arthurissa.

Suuri ja täydellinen varasto Suomalaisia y. m. lääkkeitä. Liikkeeseen on liittynyt juuri Torontosta palannut Suomalainen apteekkari K. G. K. Nyman. Hän suoritti Torontossa Canadalaisen apteekkari tutkinnon.

Osoite:

KALEVA DRUG STORE

168 So. Algoma, **Port Arthur, Ont.**

Kirjoittakaa Suomeksi.

Soo, Ont., Ilmoituksia

SÄÄSTÄTTE RAHAA

— ostamalla —

Nutsons Drug Storista,

Gorgore ja Albert katujen kulmassa, Soo, Ont.
Lääkärin reseptit täytetään erittäin huolellisesti.
Puhelin 115. — Soittakaahan meille.

SUOMALAINEN SUUTARI **SVEN NURMI** **286 Cathcart St., Soo, Ont.**

Hyvä työ ja hinnat kohtuulliset.

SVEN NURMI.

SAULT STE MARIEN SUOMALAISET OSTAKAA LEIPÄNNE

A. ANGILAN LEIPURILIIKKEESTA

27 ALBERT ST. EAST. — PHONE 1230—J.

Tilaukset toimitetaan nopeaan. — Kirjeosote (FINNISH BAKERY)

BARNES DRUG CO.

Suomalainen Ulkolähetys apteekki

Canadan Soossa

Ainoa Soossa oleva apteekki, joka ilmottaa Vapaudessa.

McFadden & McMillan

Asianajajat, lakimiehet, notariot y. m.

Konttori:

SAULT STE. MARIE, ONT.

Uriah McFadden, K. C.
E. V. McMillan.

E. Hautalan Sauna

Avoinna joka tiistai, keskiviikko, perjantai ja lauantai.

Huron ja Albert St. kulmassa.
SOO, ONT.

AUTOAJURI

CHARLIE HÄYRINEN

354 Albert St. W., Soo, Ont.
Puhelin 1157 J.
Kaikenlaista muuttoajoa tehdään.

Finnish Bottling Works

333 Albert St. W., Soo, Ont.

Telefooni 1347 W.

OMISTAJA VICTOR LÄHDE.

Erikoinen huomio annetaan Suomalaisille.

DR. A. B. WEST

SELKÄRANKATOHTORI

Tarkastetaan X-sähkösäde koneella.
217 Gloucester St., Soo, Ont.
Phone 1306
Kymmenen vuoden kokemus suomalaisten keskuudessa.

J. A. MacInnes, B.A. W.H.C. Brier
MacINNES & BRIEN
Lakimiehet, Asianajajat, Notoriot.
363 Queen Str.,
Sault Ste. Marie, Ontario.
Konttori vastapäätä Sault Streettiä.
Rahaa lainataan halvimmalla korolla.

ERI PAIKKAKUNTAIN UUTISILMOTUKSIA

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisesa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Rahaa Suomeen Vapauden kautta. Aina päivän korkein kurssi.

Hyvä valikoima Fountain kyniä Vapauden konttorissa.

KÄYTETTYJÄ kirjotuskoneita kaiken hintaisia ja eri tehtaiden tekoa, saa Vapaudesta. Kysykää meiltä.

NORTH CAFESSA

saa maukkaan mojakan, viiliä ja muita aterioita tilauksen mukaan suomalaiseen malliin laitettuna sekä kahvia hyvien leivosten kanssa. Auki klo 6:sta aamulla klo 12 illalla. Palloruuma samassa paikassa.

Mrs. Hilja Pulkki.

ENSILUOKAN RÄÄTÄLI

tekee uusia pukuja sekä korjaa vanhoja. **O. Koivula, Box 1504, Sudbury, Ont. Phone 1433.**

Räätäli H. Kauhanen, otan vastaan alaani kuuluvaa työtä 9 Lisgar St., Box 524, Sudbury, Ont.

FORT WILLIAM, ONT.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort William, Ont.

COPPER CLIFF, ONT.

Valokuvia. — Välitän raamia ja suurennuksia. Työ ensiluokkainen. A. Niemi, Box 127, Copper Cliff, Ont.

SOO, ONT.

J. Allan kello- ja kultatavarain liike 712 Queen St. E. Ensimäinen talo isosta postikonttoorista itäänpäin.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjaanne. Hinnat ovat oikeat.

INTOLA, ONT.

Valokuvasuurennuksia ja raameja saa kauttani halvimmalla. Ensiluokan työ, mallikirja $1.25, josta saa rahan takaisin. Pyytäkää hintojani ensin. **H. Erkkilä,** Intola, Ontario.

TIMMINS, ONT.

Parturiliikkeeni sijaitsee 55 -- 4th Ave.

F. Alanen

Timminsin hauskin paikka on Junellin makeiskauppa 65—4th Ave. Virvoitusjuomia, kaikenlaisia makeisia ja tupakkaa aina saatavana.

Räätäliliikkeeni sijaitsee Balsam streetin ja 5:nen avenuen kulmassa. J. Rintanen.

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

PORT ARTHUR, ONT.

KANSALAISSET HUOM.! Olen avannut suutariliikkeen nahkaliikkeen yhteyteen. Tehdään uusia kenkiä, metsästys- ja uittokenkiä ja kävelyjalkineita, pieksuja metsätyöläisille, sekä vanhoja korjataan kohtuhinnoilla. Työ ensiluokkaista. 187 So. Algoma St., Port Arthur, Ont. M. Mikkilä.

J. Arnion lihakauppa, 319 Bay St., Port Arthur, Ont.

Kelloseppä. Kaikkea kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni.

I. S. Salo, 17 Johnson ave.

Casey-Shaw Lbr Co.

Kaikenlaista lautatavaraa, sahamyllytyötä tehdään. Höylättyjä ja höyläämättömiä lautoja ja rakennustarpeita joka lajista.

Phone 452 **Sudbury, Ont.**

Huoneita vuokrattavana

Sopivia busines miehille, kalustettuja ja ilman kalustoa. Maitoa ja kermaa myös myytävänä. Mrs. Mary Lahti, 45 Balsam St., Puhelin 75, Copper Cliff.

Sudburyn uutisia

Merkkitpaus Sudburyssa. Tämä tapaus ansaitsee ainakin yhtä suuren huomion kuin vasta syttyvä maailman sota. Haalillamme alkanut toiminta ei vielä päässyt täyteen vireyteensä ja siksi naiset ovat panneet viisaat päänsä yhteen ja tekevät rynnäkön joka herättää jokaisen kesän velttoudesta. Kukaan ei epäile etteikö naisilla olisi keksimiskykyä, jos he haluavat sitä käyttää. Se nähdäänkin ensi lauantaina jolloin pikku haalimme tulee hikoilemaan tuskan kyyneleitä sen tungoksen painosta joka siellä silloin on ompeluseuran toimeenpanemista iltamista. Iltamista tulee erittäin sisältörikas. Ei, ei siellä pidetä puheita, vaan iloitaan ja tanssitaan niin että keijukaisetkin kadehtivat. Suuresta merkityksestä tulee olemaan naisten leipomat kahvileivokset, jotka ovat aina niin vastustamattomia.

Eri paikkakunnilta

BURRITT, ONT.

Oikaisu Vapauden No. 107 Einari Tervaskankaan todistukseen, että hän on liittynyt Inan t.y. jo 12-8-22, joka pitäisi olla 12-8-17. Myös saan huomauttaa että täällä eletään samaa aikaa kuin muuallakin, että siinä on ollut muistamattomuus, sillä joka kirjeen otti postiin viedäkseen oli unohtanut taskuunsa sen ja oli siellä viime kokoukseen saakka, johon kirjeeseen tuli tuli yksi todistus lisää ja näin ollen tuli siihen kahden kokouksen asioita. — Kirjeenvaihtaja.

TROCHU, ALTA.

Eipä ole näkynyt pitkään aikaan paikkakuntamme kirjoituksia lehdessä. On ollut vähän kesäisiä kiireitä. Viljanpuinti on lopussa. Vuodentulo on kerrassaan huono. Nyt meiltä näyttää loppuvan rykiminen, sillä millä se rykii jolla ei ole rintaa. Osastotoiminnassa olemme koettaneet pysytellä. Juhannusjuhlaa vietettiin, jossa oli näytöskappalekin, jonka nimi oli «Murtuneet». Workers lehden hyväksi pidettiin tanssit ja työnpäivätanssit pidimme Vapaus-lehden hyväksi. Ja häitä me olemme odottaneet. En tiedä kuinka niitä sitten tullaan saamaan.

SOUTH PORCUPINE, ONT.

Syyskuun 3 päivä työkokouksessa valittiin kolmihenkinen komitea joka alkaa kokoamaan Neuvosto-Venäjälle maanviljelyskonerahastoa, myöskin kootaan jos jollain on antaa käyttökelpoisia työkaluja. Komiteaan tuli valituksi: John Ranta, Kusti Korpi ja John Koski. Miehet toimivat näytösiltamat 23 p. syyskuuta ja tulee olemaan kaksi hauskaa kappaletta. «Kuivana aikana», kuvaa tätä meidän kieltolakiaikaamme ja toinen on «Huonetoveri», oikein hauska kappale ja sitten se että se on vallan miesväen hommaa, siinä ei ole naisväellä mitään tekemistä ja tulot iltamasta käytetään oman lehtemme Vapauden hyväksi. Niinkuin olemme nähneet viime tileistä, että on tullut viimeaikoina vähän tappiota, luonnollisista syistä, kun on ollut niin pitkän aikaa huonoa aikaa, nimittäin työttömyyttä. Tämä Pohjois-Ontario on ollut ainoa missä on ollut työt käynnissä parin vuoden ajan. Silloin 23 päivän illalla täytetään haali ääriään myöten.

Lasten sunnuntaikoulua pidetään joka sunnuntai ja opettajina toimivat Anna Kinnunen, Hilma Nyholm, John Vuori ja Eino Erickson, jokseenkin kaikki vanhemmat ovat lähettäneet kouluun lapsensa ja lapsillakin ollut kovasti innostusta käydä sunnuntaikoulua tähän asti. Muistakaapa saapua runsasluisempana osaston työkokouksiin kuin on ollut kahdessa viime kokouksessa. Jseneksi pyrkivät voivat saada jäsenkortteja Kalle Soinilta. Kirjallisuutta ja sanomalehtiä voi saada tilata Nestori Riihiseltä. Punikille tilauksia ovat ottaneet nuoret asiamiehet Aune Korpi ja Vili Jaakkola. Minä en ole heitä vielä puhutellut minkä verran ne ovat saaneet tilauksia. Kovasti he ovat kylää kiertäneet. — A. E.

Tolkutuksesta tolkutusta

Port Arthurin kannatusrenkaan kokouksen raportin luettuani, en saata sitä lipsauttaa ilman kajoamatta, mikä antaa sille sen arvon.

Anteeksi, etten lainaile tähän siitä, veisi kirjotukseni pitemmäksi, siis asiaan. Sehän minut saa hölmistymään kun siellä kokouksessa on luettu sellainen tokumentti joka on tullut Winnipegistä, Manitopan valtiosta, teollisuusunion OBU päämajasta, henkilölle, joka myös on sen lukenut kokoukselle. Tässä epäillään että osoitettu henkilö on kääntänyt kantansa, oh!, tai selkänsä teollisuusuniolle, OBU:lle. Kehoitan lukijan kiinnittämään huomiotaan edelläolevaan lauseeseen, mitä siihen sisältyy. On kääntänyt selkänsä OBU:lle! Siirtynyt Workers Partyn palvelukseen (ei kun «komentajaksi»). Edellä olevasta pääsisi siihen käsitykseen, että komentaja on siirtynyt komentajaksi. Mutta mitenkä tämä on mahdollista ja ymmärrettävää? Eihän teollisuusuniossa, OBU:ssa, ole komentajia ennen ollut. Ja nyt sieltä kuitenkin komentaja siirtyisi sellaiseen järjestöön komentajaksi jossa on ollut ennestään komentajia. Siis «komentamaton» tulee «komentajaksi». Mutta sehän olisi jo joutusampaa kuin «kolmiloikka». Minua kyllä vähän kummastuttaa että miten sen kanssa sitten oikein on, että OBU:sta siirtyisi «olematon komentaja», vaikka eihän se nyt sentään siirtynytkään. Kyllä kai se on taasen raportin «sotkuja», että sieltä olematon komentaja — —? Mutta ehkä on ainoastaan ollut puhe yksinkertaisesta karpinteri jäsenestä. Mutta tuohan se minulle kummittelee ja on ihmeellistä, että eihän sitä tapa ole ennen OBU:ssa käytetty, eikä myös ole sen konventionissa päätetty, että jäsenoltä ja jäseneltä olisi kysytty ootko sinä kääntänyt selkäsi OBU:lle kun olet lakannut maksamasta jäsenmaksujasi mainittuun järjestöön. Vai onko? Mutta jos ei olisi koskaan tätä vielä tapahtunut. Mikä ei nytkään —jumalan kiitos — tapahtunut! Mutta oli mitä ilkeämielisin maanalainen — väärä hälyytys. Niin jos tämänluontoista ei ole tapahtunut, niin on tapahtunut että satoja on eronnut. Mutta ei ole edellämainitunlaisiin varovaisuustoimenpiteisiin ryhdytty. Mahtaisko olla syynä jäsenien vähyys, että moisiin toimenpiteisiin ovat nähneet parhaaksi ryhtyä ja sitten vain suin päin johtajiksi — eivätkä ole entistäkään osanneet johtaa! Niin, jos ei, Port Arthurissa, Ontarion valtiossa suomalaisen kansallisuuden vallankumouksellisten työväestön historiikissa tunnetakaan näin törkeää, prikulleen samanluontoista, tapausta. Niin on tämä kirjesysteemi ikivanhoilta ajoilta tunnettu, tai havaittu ikäänkuin kasvannaisena P. A. S. K. heimon vallankumouksellisissa pyrinnöissä, vaikka ei ole ennemmin paljoakaan tämän kyhääjän huonoon päähän sopinut. Sillä joku krökäles on puhunut konkriittisen kirjehistoriikin koko äärettömän salaperäisyyden, jonka kuitenkin jätän salaisuudeksi lukijalle arvonsa mukaiseen säilöön pantavaksi. Niinkuin alussa sanoin, «luettuani», sai tämä kirjehistoriikki myös minut osaaottavaksi tähän kaameaan kirjesalaisuuteen. Nyt kohtaloonne osaaottavaisina panen minä käteni sydämelleni ja myös kehoitan teitä kaikkia tähän meidän kirje-elämään osaaottavia tekemään samalla tavalla ja sitten menemään P. A. poikatalolle, kaikki kirjoitettu sana tästä edelläkerrotusta asiasta mukana ja syömään kovaleivän kanssa kaikki kirjotettu sana tästä salaperäisestä kirje-«juonesta». Näin ikuistuttaaksemme tämä niin monta kertaa mainittu ja paljon juorua tuottava salaisuus vatsaamme. Siis yhdistääksemme työväenluokan matkassa kulkenut työväenluokan historiaan «vatsassa».

Jos kuka on liikaa saituri suorittamaan tätä toimenpidettä yllämainitussa paikassa, sallittakoon hänen tämä «ikuistuttamis- ja yhdistämissuoritus» tehdä edellä kerrotulla tavalla kotonaan. Että myös toimenpiteisiin ryhdytään tämän muiston kalliina pitämisen mittana, käytettäköön niinkuin on kaikkina aikoina käytetty kahdenlaista työväenluokan historian analyysiä. Nyt yksinkertaisesti sitä työväenluokan historiaa mitä sanovat säilytettävän päässä, sen pitäisi vaikuttavan — isonemisen aivostoon. Se työväenhistoria mikä on vatsassa pitäisi vaikuttaa vatsan kutistumisen. Noudatettakoon tätä jälkimäistä, tätä historiallista «muistoa» silmällä pitäessä. Kuitenkin vanhasta maasta tulleille suotakoon «armoa», jos ovat hyvin piimäiseltä perukalta. — Teidän «osaaottaja».

Ikuinen tuli

Missä palaa ikuinen tuli? Se palaa ihmissieluissa, kärsivissä ja toivovissa.

Työläisvanhus, joka on elämän taipaleella paljon kärsinyt tuntee ikuisen tulen jumalaisen voiman. Hän muistaa miten usein se kiihdytti häntä toiminnassa. Hän muistaa myös, kuinka usein se johti häntä puutteen päivien ylitse. Ja se tuli syttyy hänen sielussaan vieläkin joskus. Silloin tuntee hän kuin löyhtynyt vieteri olisi uudestaan jännittynyt.

Ikuinen tuli on palanut ihmissieluissa vuostuhannesta toiseen. Ja jos se tuli sammuisi, häviäisi silloin koko ihmiskunta. Sen tulen mukana sammuisi nimittäin myös elämän halu ja veltostuisi toiminnan tarmo.

Mutta se tuli ei sammu. Siellä se tosin himmenee ja väsyy, missä itse elämässä alkaa suurempaa rappeutumista ilmetä. Ja sen tulen himmeneminen merkitsee siellä elämän syksyä. Mutta siinä ei ole suremisen syytä. Kaikkeuden laki täyttää siinä vain tehtävänsä.

Ikuinen tuli synnyttää ihmiselämään ikuisen kaipuun. Se kaipuu vie ihmisiä yhä jalompia ja korkeampia tarkoitusperiä saavuttamaan.... Se opettaa jättämään ja unohtamaan vanhan, sekä rakentamaan ja luomaan uutta.

Ikuinen tuli on lämmittänyt ja rohkaissut kärsiviä ihmissieluja pitkässä ja kylmässä elämän yössä. Uusia toiveita se synnyttää epätoivojen suurissakin pyörteissä.

Mutta kauneimpana palaa ikuinen tuli mailman työläisnuorison sieluelämässä.... Siellä se herättää eloon myös rakkauden tulipunaiset ruusut.... Ja ne ruusut kertovat elämän jatkuvaisuuden loppumattomasta, ikuisesta keväästä.

Mutta ikuinen tuli vie mailman työläisnuoret myös toiminnan ja taistelujen kentille. Se vie uhrautumaan, kärsimään ja voittamaan.

Pääoman julma ja musta mahti tuntee sortumisen kaamean aavistuksen. Se alkaa tuntea itsensä heikoksi sen joukon edessä, jonka sielussa ja katseessa hehkuu ikuisen tulen synnyttämä, korkeampien elämän arvojen kuolematon valloittamisen halu.

Ikuinen tuli opettaa mailman työläisnuorille korkean ja ylevän ihmisyyden pyhän palvomisen. Ikuinen tuli polttaa pois säätyerotukset ja se hävittää luokat. Ikuinen tuli on suurien aatteiden johtava jumala joka vie mailman proletariaatin yhteiskunnallisten kehityslakien määräämiin suuriin taistelujen myrskyihin. Ja kun ne myrskyt ovat tyyntyneet, silloin ikuinen tuli alkaa vartioida ja lämmittää ihmiskunnan yhteistä onnen alttaria.

Kaarlo Unhola.

FORT SULKENUT TEHTAANSA

Detroit. — Ford Motor Co:n Highland Parkin tehdas, missä Fordin autoja valmistetaan, suljettiin lauantaina Henry Fordin aikaisemmin antaman uhkauksen mukaan. Tämä tehdas on Fordin suurin tehdas, pitäen työssä noin 60,000 miestä.

Recordeja
Gramofoneja
Soittokoneita

Myymme kaupassamme taikka lähetämme postissa kaikellaisia soittokoneita, gramofoneja sekä **suomalaisia gramofoni-levyjä.** Pyytäkää mitä tahansa suomalaista levyä ja meiltä niitä saatte.

H. Langlois,

Musig Store, Sudbury, Ont.

Näytelmäseuran johtajan paikka avoinna

Fort Williamin W. P. S. Osaston johtokunta julistaa näytelmäseuran johtajan paikan avoimeksi hakukelpoisten haettavaksi taloudenhoitajan toimen kanssa yhdistettynä, vakituisena taikka sivutoimena. Musiikkimiehillä on etutila. Hakijan pitää kuulua jäsenenä W. Partyyn. Hakemukset suosituksineen ja palkkavaatimuksineen pitää olla sisällä lokak. 10:teen päivään mennessä, 1922. Toimeen on astuttava heti kutsun saatua.

FORT WILLIAMIN W. P. S. O. JOHTOKUNTA
211 Robertson St., Fort William, Ont.

A. FOURNIER,
LIMITED
HENKI, PALO, TAPATURMA JA AKKUNALASI
VAKUUTUKSIA

Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.

BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY.

MYYTÄVÄNÄ

Hyvällä liikepaikalla sijaitseva SAUNA ynnä viisihuoneinen asuinrakennus myydään halvalla.

Andrew Pudas,
216 McIntyre St.
Port Arthur, Ont.

Nyt on aika ostaa

Coleman Gasoliinilamppu,

eli lyhty. Ne antavat 300 kynttilän valon. Ovat vaarattomia eivätkä voi räjähtää. Käykää katsomassa. Lyhty $10.00, lamppu $11.50.

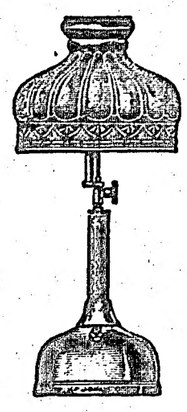

Jos rakennatte, niin kyselkää meidän uusia hintoja.

Kalastajat hoi! Olette kai kuullut, että annamme palkinnon erilaisista suuremmista kaloista. Tuotte meille yhdeksi päiväksi näytteelle ison hauen, lohen, siian y.m. Me pidämme sen jäissä ja laitamme sen näytteelle ja illalla klo 6 saatte kalanne takaisin. Isoimmista annetaan palkinto, aika loppuu elok. 31 p. Kalan täytyy saada ongella eli uistimella ja siimalla. Käykää lähemmin kyselemässä palkinnoista.

Suutarit ja muut! Nyt on varastossa messinkisiä kengännauloja, monta kokoa 45 s. à p. pak. Nahkaa siivuttain ja pikku paloissa, 75s. lb. leikattuna. Myös kaikkia suutarintarpeita.

Marjaulloja, Metalli- ja ropessirenkaita pulloihin on nyt hyvä varasto.

Jokainen tarvitsee tasku sähkölampun. Me myymme parasta Eveready lajia, joka mallia ja kaiken hintaisia, $1.30 ja ylöspäin. Uusi spot light valaisee 300 jalkaa, hinta $4.75 kpl.

Valitkaa pyssynne ajoissa metsästykselle.

Lyijy Arsenetti on poikaa perunamadoille ja muille kasveille. Hinta 40 ja 50c. pauna. Pulverin ja rasvan muodossa. Trappärit, voivat saada raudat meiltä kohtuhinnoilla. Sandviikin sahat $1.75 ja Suomen kuokat $2.50 kpl.

Postitilaukset lähetetään nopeasti.

COCHRANE HARDWARE
Limited

POHJOIS-ONTARION SUURIN RAUTAKAUPPA
SUDBURY ONTARIO.
J. E. Vick, suom. kauppamies.

On saatavana

kaikenlaista lihaa, aina tuoretta, päivän halvimmat hinnat. Ainoa suomalainen lihakauppa paikkakunnalla.

Wenni Seppälä

316 Korah Road Phone 194 W.
Sault Ste Marie, Ont.

Menahga Health Home

joka tunnetaan yleensä nimellä **JURVAN LUONNONPARANTOLA** ottaa vastaan sairaita alennetuilla maksuilla. Paras suomalainen Luonnonparantola Amerikassa.

Osoite:

MENAHGA HEALTH HOME
Menahga, Minnesota

K. Närväsen Sauna

avoinna joka arkipäivä.
218 Secord St., Port Arthur, Ont.

Dr. Paul J. Wenthworth

Rooms 3-4 Manion Blk. Rex Ice Cream kaupan yläkerrassa, Timmins, Ont.

Dr. Mary Betty Wentworth, 236 Bay St., Pt Arthur, Ont.

Dr. Merwin S. Bean, 1421 East Superior St., Duluth, Minn.

Kääntykää luottamuksella yllä olevien luonnonlääkärien puoleen.

SUOMALAINEN RUOKATAVARA-KAUPPA & LEIPOMO

Kaikkea ruokatavaraa saatavana ja lähetetään tilausten muka
Nopea ja huolellinen tilausten suoritus.

SUPERIOR GROCERY & BAKERY

513 Simpson St. **Puhelin S. 1326.** **Fort William, O**

THE STERLING BANK OF CANADA

SUDBURYN, ONT. HAARAKONTTORI

Avaa mielihyvällä tilejä Suomen kansalaisille

Talletuksia $1.00 ylöspäin vastaanotetaan. Lainoja myö tään luotettaville henkilöille. Lähetysvekselejä ostetaan Suon ja muihin vieraisiin maihin.

Arvopapereita, osakekirjoja ostetaan ja myydään.

T. A. GALE, johta

Taylor Bros.

Liikepuhelin 1784. — Asuntopuhelin 1195 M.

Sähkötarpeita, lamppuja kaiken kokoisia.

134 Gore St., Sault Ste Marie, Ont.

ILMOITUS!

THE GORE ST. PHARMACY LTD.
Soo, Ont.

Mr. O. B. Killens, joka on ennen työskennellyt Sudbury D Companyn apteekissa, Sudburyssa, valmistaen siellä Tohtori Koljosen määräämien reseptien mukaan lääkkeitä, on avannut teekin 179 Gore Street, Sault Ste Marie, Ont., ollen meillä t dellinen varasto lääkkeitä ja suomalaisten ostamia ja käyttä apteekkitarpeita. Meillä on suomalaisia apulaisia, jotka palvele teitä mielihyvällä. Lääkärien reseptit täytetään huolella ja lähe tään nopeasti. Phone 1655. Käykää katsomassa meitä 179 Gore

Uusi kauppa! Uudet tavarat! Uusi järjes

On ehdottomasti edullisin teille, tehdä ostoksenne

INTERNATIONAL GROCERY STORESSA

Monipuolinen varasto kaikkia ruoka- ja sekatavarakaupan a le kuuluvia tarpeita, joita vaihdamme farmarien tuotteisiin Li lähetykset toimitetaan erityisellä huolella, nopeasti ja täsmällis Kauppa, jossa kuluttajat enemmän hyötyvät!

INTERNATIONAL GROCERY STORE
292 Bay Street. Puhelin 305 Port Arthur, O

Asialan & Seppälän SAUNA

Avoinna 3 kertaa viikossa: Tiistaina, Perjantaina ja Lauant kello 1 j. pp. kello 12 yöllä.
Spruce Str. — Phone 1107 — Sudbury, On
Lähellä Vapauden konttoria.

NATIONAL LUNCH

14 Durham Street SUDBURY, O
VIIHTYISÄ NYKYAJAN KANSAN RUOKALA. TARJOILLA
TÄYSIN RAVITSEVIA ANNOKSIA.
HUONEITA MYÖS SAATAVANA. MIKE VALKEA

Phone 711 **EAGLE CAFE** **P. O. Box 1**

AINOA SUOM. HOTELLI SUDBURYSSA
Siistit huonet, parhaat ruuat ja kahvit. Auki joka aika.
OLGA SNELLMAN, omistaja

P. GORMAN & CO.
Kiinteimistö asioimisto

Kaupungin lotteja myytävänä kaikista osista kaupunkia. Me myymme helpoilla maksuehdoilla.

Taloja myytävänä tai vuokrattavana.

Vuokria kolehteeraataan.

Liiketilaisuuksia tarjolla.

Meidän tarkotuksemme on tyydyttää liiketuttaviamme, sillä se tuo meille lisää liikettä.

P. Gorman & Co.
Room 103 Stafford Blk.
Phone 381. **Sudbury, Ont.**

F. A. RICARD
Tukku- ja Vähittäiskauppa.
RAUTATAVARAKAUPPA
Elm St., Sudbury, Ont.

LABERGE LUMBER COMPANY

Täydellinen varasto rakennustarpeita.

WILLAMETTE BOULEVARD SANITARIUM

Monipuolisin suomalainen luonnonparantola Amerikassa. Laitoksessa on nykyaikaiset sähkö y. m. hoitovälineet, aina värilasien läpi otettaviin aurinkokylpylaitteisiin asti, joiden yhteydessä käytämme chiropractikkaa, hierontaa ja ruokajärjestelmää. Kohtuulliset maksut.

Dr. Peter Kokko, Chiropractic Spec.
Dr. Anna Kokko, D. C. Ph. C.
467 Willamette Blvd., Portland, Ore.

--THE--
Star Sto

ILMOTUS

Muistakaa että meidän pamme antaa teille aina pa palveluksen, parhaat tavar halvimmilla hinnoilla, sekä rimmasta valikoimasta kun sikään toinen kauppa koko eella.

P. A. Comt

Kansalaiset Huo

Suurin suomalain **SUUTARINLIIK** Sudburyssa

24 Durham St. P. O. Box

Hyvä työ, kohtuhinnoilla. luokan tarpeista tehdään

Linjalähetykset otetaan mioon.

I. Isovainio ja E. Hillman

OSTAKAA MEILT

Gasoliinia ja automobiilin

Valmistakaa itse vaarin meiltä saatte aineet, suom. mukana. Tupakkaa, virvoit mia y. m. Käykää kaupass 12 Elgin kadulla, Sudbury, Kirjeisiin vastataan heti.

THE DOMINION SUPPLY
Box 718 Telefoon